

Liite: Sivistys- ja kulttuurilautakunta 16.9.2021

Talousarvioesityksen 2022 yhteydessä käsiteltävät valtuustoaloitteet

Valtuustoaloite kulttuurilähetteen käytön laajentamiseksi Tampereen sosiaali- ja terveyspalveluissa – Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä ym.
(TRE: 834/06.00.01/2020)

Valtuustoaloite digitaalisen teatterimuseon perustamiseksi Tampereelle – Sofia Vikman ym.
(TRE:674/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite Sara Hildénin museorakennuksen muuttamiseksi lastenkulttuurin keskuksesi – Riitta Ollila (TRE:4668/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite uuden yhteisöllisen koulutalon rakentamiseksi Pohjois-Hervantaan – Tampereen Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä (TRE:671/10.00.01/2021)

Valtuustoaloite Varhaiskasvatuksen henkilökunnan laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamisen mahdollistamiseksi – Anne Liimola (TRE:2301/12.00.01/2021)

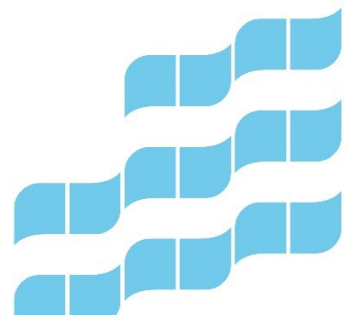
Valtuustoaloite musiikkileikkikoulun ottamiseksi osaksi Tampereen varhaiskasvatusta – Ari Wigelius ja Inna Rokosa (TRE:3026/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite Ikurin Virelän liikuntapaikan kehittämiseksi – Pekka Salmi
(TRE:3032/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite kuntoportaiden rakentamiseksi Kaupin urheilupuistoon – Inna Rokosa ja Ari Wigelius (TRE:3872/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite talvikäyttöisen jalkapallohallin saamiseksi Tampereelle – Antti Ivanoff ja Anne-Mari Jussila ym. (TRE:4669/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite liikkumisen edistämiseksi ja lisäämiseksi alueellisesti monipuolisella ja uudella tavalla käytöstä poistetun Hervannan laskettelurinteen aluetta hyväksi käyttäen – Ulla Kampman ym. (TRE:5680/12.00.01/2021)

Valtuustoaloite kulttuurilähetteen käytön laajentamiseksi Tampereen sosiaali- ja terveyspalveluissa – Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä ym.

Tampereen Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on esittänyt kulttuurilähetteen laajentamista kaikenikäisille kuntalaisille osana sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintaa. Aloitetta perustellaan taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksilla kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin.

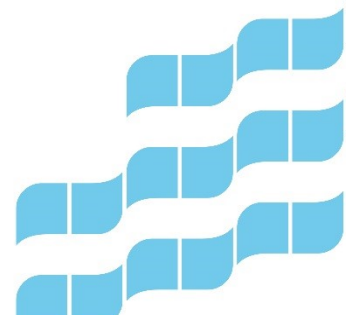
Aloitteessa viitataan Maailman terveysjärjestö WHO:n marraskuussa 2019 julkaisemaan laajaan raporttiin taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Raportti kokosi yhteen yli 900 kansainvälistä tutkimusjulkaisua ja 3000 yksittäistä tutkimusta, joiden mukaan taide- ja kulttuuritoimintaan osallistuminen sekä kokijana että tekijänä voi ehkäistä monia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia. Tämän lisäksi taide ja kulttuuri voivat hoitaa ja auttaa lukuisissa akuuteissa ja kroonisissa sairauksissa.

Maaliskuussa 2019 voimaan astuneessa laissa kuntien kulttuuritoiminnasta veloitetaan kuntia tukemaan kuntalaisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen. Lain mukaan kunnan tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä. Kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Tampereella on kehitetty ja otettu käyttöön useita erilaisia taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta edistäviä palveluja ja toimintamalleja, joiden avulla kuntalaiset pääsevät helpommin kulttuurin pariin. Tästä yhtenä esimerkkinä Kulttuuri- ja liikuntaluotsitoiminta, joka madaltaa kuntalaisten kynnystä lähteä kulttuuri- ja liikuntakohteisiin. Luotsitoiminnassa vapaaehtoiset luotsit lähtevät maksutta seuraksi ja tueksi esimerkiksi museoon tai Tampere Filharmonian konsertteihin. Moniin kohteisiin luotsin kanssa pääsee maksutta sisään tai alennettuun hintaan. Luotsit toimivat tehtävässä vertaisina, joiden kanssa luotsattava voi jakaa kulttuurikokemuksen. Luotsattuina on ollut mm. Ikäihmisiä, näkövammaisia, liikuntarajoitteisia ja maahanmuuttajia.

Toinen kulttuurin saavutettavuutta parantava toimintamalli on neuvoloiden jakama Harrastelähete (entinen kulttuurilähete). Harrasteläheteitä annetaan neuvoloille jaettavaksi vuosittain yhteensä 300 kappaletta sellaisille perheille, jotka hyötyisivät kulttuurin harrastamisesta ja yhteisestä tekemisestä. Keskimäärin yksi neuvolan työntekijä voi jakaa asiakkailleen 3–4 lähetettä vuodessa. Harrasteläheteellä perheet voivat osallistua maksutta tietyille kursseille kaupungin liikunta- ja sivistyspalveluissa, kuten esimerkiksi perhesirkus- ja vauvojen värikylpy -kursseille. Harrasteläheteitä käytetään 80–100 perhettä vuodessa. Harrastelähetteen vuosittaiset kustannukset Tampereen kaupungille ovat noin 10 000–14 000 euroa. Karkeasti arvioituna yhden perheen osallistuminen kurssille maksaa kaupungille 125–140 euroa perheeltä. Osan kustannuksista kattaa opetus- ja kulttuuriministeriön lastenkulttuuriavustus. Neuvoloiden ja perhepalvelujen lisäksi harrastelähetteen jakamista on laajennettu niin, että varhaiskasvatuksen ohjaajat jakavat läheteitä päiväkodeissa asiakasperheille.

Tampereella on kehitetty syksystä 2020 lähtien kaikenikäisille tarkoitettua kulttuurilähetettä, jolla lähetteen saanut henkilö ohjautuu terveysasemalta lähitorille. Lähitorilla työntekijä ohjaa kulttuuriläheteasiakkaan johonkin häntä kiinnostavaan ja hänen hyvinvointiaan ja terveyttään edistävään toimintaan. Tällaista toimintaa ovat esimerkiksi erilaiset maksuttomat kulttuuriharraste- ja liikuntaryhmät sekä vapaaehtoistoiminta. Kulttuurilähetteen pilotointivaiheessa (2021–2022) kulttuurilähetettä testataan Hatanpään terveysaseman ja Kuuselan

lähitorin välillä. Pilotin jälkeen toimintaa arvioidaan ja kulttuurilähete otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön myös muilla terveysasemilla sekä lähitoreilla.

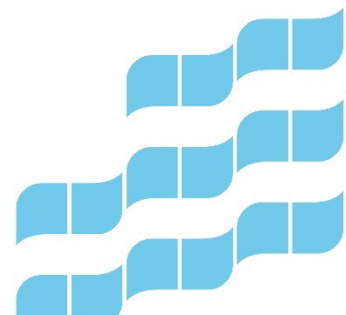
Tampereella pilotoidaan vuosina 2021–2022 valtakunnallista Kaikukorttia. Kaikukortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja erilaisiin kulttuurikohteisiin kuten esimerkiksi museoihin, festivaaleille, konsertteihin ja tapahtumiin. Kaikukortti myönnetään taloudellisin perustein yli 16-vuotiaalle henkilölle, joka on sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaana. Pilotointivaiheessa Kaikukorttia myöntävät Tampereen kaupungin aikuissosiaalipalvelut sekä Ohjaamon ja kuntouttavan työtoiminnan työllisyyspalvelut asiakkailleen. Lisäksi Setlementti Tampere ry, Tampereen A-Kilta ry, Mielen ry ja Nauha ry jakavat pilotissa Kaikukorttia asiakkailleen.

Tampereen kaupunki luotsaa myös Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hanketta (2021–2023), joka saa sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää valtionavustusta terveyden edistämisen määrärahasta. Hankkeen tavoitteena on mm. kehittää kunnissa tehtävän asiakasohjauksen käytäntöjä ja toimintamalleja kulttuuripalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden edistämiseksi sekä vahvistaa kulttuurihyvinvoinnin roolia osana kuntien lakisääteistä hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistyötä.

Kuten edellä on tullut ilmi, kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuus rakentuu Tampereella useammasta käyttöönotetusta tai kehitteillä olevasta palvelusta tai toimintamallista, joista neuvoloissa jaettava harrastelähete on yksi. Kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuudessa yksi keskeisimmistä haasteista on koota kattava kulttuuripalvelutarjotin tarjolla olevista kulttuuri- ja taidesisällöistä sekä saada ohjattua kuntalaisia näihin palveluihin entistä paremmin. Tätä asiaa viedään eteenpäin Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa. Mikäli neuvoloiden jakaman harrastelähete -toimintamalli halutaan laajentaa koskemaan kaikenikäisiä kaupungin sosiaali- ja terveyspalveluissa, kannattaa laajentaminen nivoa laajempaan kulttuurihyvinvoinnin kokonaisuuteen.

Kulttuurilähetteen laajentumisesta kaupungille aiheutuvia kuluja on haastavaa arvioida ja mahdollisesta laajentumisesta olisi hyvä tehdä suunnitelma, jossa kartoitetaan kuinka paljon sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaina on henkilöitä, jotka voisivat kulttuuriläheteestä hyötyä. Samoin tulisi selvittää, kuka kulttuuriläheteitä tulisi sosiaali- ja terveyspalveluissa jakamaan neuvoloiden lisäksi erikäisille kuntalaisille. Selvityksestä olisi hyvä käydä ilmi myös mihin kulttuuripalveluihin kulttuurilähetteen saaneet kuntalaiset ohjataan sekä miten kulttuuriläheteestä koituneet kustannukset katetaan (esimerkiksi lähetteen saaneen henkilön osallistumismaksu kulttuurikurssille, kulttuurialan ammattilaisen palkkio, tarvikemaksut, tilavuokrat jne.). Selvityksessä olisi hyvä miettiä myös, miten kulttuurilähetteen saanut henkilö saataisiin käyttämään lähetettä: Neuvoloiden jakamista harrasteläheteistä vain n. 30 % käytetään. Miten harrastelähetteen käyttöä voisi tukea? Selvityksen toteuttamiseen tarvittaisiin yksi työntekijä (0,5 työajalla) sosiaali- ja terveyspalvelujen puolelta ja toinen (0,5 työajalla) sivistys- ja kulttuuripalveluista.

Vuoden 2022 sivistyspalveluiden talousarvioesityksessä ei ole varauduttu neuvoloissa jaettavan harrastelähetteen kaltaisen lähetteen laajentamista nykyisestä koskemaan kaikenikäisiä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaita.

TRE:834/06.00.01/2020

Valtuustoaloite 27.1.2020

Tampereen Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää kulttuurilähetteen käyttöönoton laajentamista koskien kaikkia. Tampereella kulttuurilähetettä voidaan määrätä neuvoloissa pienlapsiperheille, joiden katsotaan hyötyvän yhteisestä tekemisestä ja kulttuuriharrastuksesta.

Kulttuurilähete edistää terveyttä. Sosiaali- ja terveyspalveluiden tulisi rohkeasti käyttää kulttuuria osana hoitoa samaan tapaan kuin liikuntalähetettä.

Esityksen taustalla on maailman terveysjärjestön WHO:n viime vuoden lopulla julkaisema raportti. Sen mukaan taidetoimintaan osallistuminen sekä taiteen kokijana että tekijänä voi ehkäistä lukuisia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia. Sen lisäksi se hoitaa ja auttaa selviytymään useiden akuuttien ja kroonisten sairauksien kanssa. Raportin mukaan taide voi tarjota ratkaisuja erityisesti sen kaltaisiin terveysongelmiin, joihin lääketiede ei yksin tepsii.

WHO:n raportin mukaan taiteella voi olla positiivista merkitystä useiden sairauksien ehkäisemisessä sekä niin fyysisen kuin psyykkisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Raportin mukaan taide voi vaikuttaa monin tavoin esimerkiksi terveyden sosiaalisiin määrittäjiin ja taustatekijöihin. Taidetoiminta voi muun muassa vähentää yksinäisyyttä, edistää sosiaalista sitoutumista, lisätä sosiaalista tukea ja sosiaalista pääomaa. Sosiaalisten tekijöiden puolestaan tiedetään vaikuttavan merkittävästi terveyteen. Esimerkiksi yksinäisyyden on todettu olevan merkittävä terveysriski: sillä on yhteys muun muassa mielen sairauksien kehittymiseen sekä ennen aikaiseen kuolemaan.

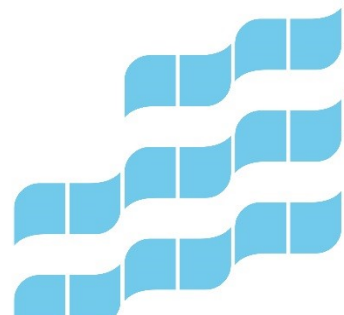
WHO:n esimerkkejä taiteen mahdollisista terveyshyödyistä

- taidetoiminta voi vähentää yksinäisyyttä, edistää sosiaalista sitoutumista ja lisätä sosiaalista pääomaa
- taide voi edistää konfliktien ratkaisemista tukemalla empatiaa, luottamusta ja yhteistyötä
- taiteet ovat myös tehokkaita terveysviestinnässä, esimerkiksi auttaa tavoittamaan marginalisoituneita tai vaikeasti tavoitettavia kohderyhmiä
- taidetta on hyödynnetty paljon myös terveyden tilaan, esimerkiksi mielen terveysongelmiin liittyvien stigmojen käsittelyssä ja vähentämisessä.

Tampereen kaupungin juuri hyväksytyssä kulttuuristategiassa toimenpiteenä on, että Hyödynnetään kulttuurin hyvinvointivaikutuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Kulttuurilähete on nimenomaan sitä ja on linjassa kaupungin kulttuuristrategian kanssa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää kulttuurilähetteen käytön laajennusta Tampereen sosiaali- ja terveyspalveluissa.

 Minna Mielikinen
 Sini Toikka
 Sini Toikka
 Noora Tapio
 Liisa Pöytäniemi
 Mikko Oksanen
 Milka Hämäläinen
 Jukka Gustafsson

Valtuustoaloite digitaalisen teatterimuseon perustamiseksi Tampereelle – Sofia Vikman ym.*Teatterimuseohankkeen taustaa*

Teatteritaiteen tallentamisen ympärille virisi keskustelua teatterimuseosta jo 1950-luvun lopulla. Keskustelu kuitenkin hiipui, kun Helsinkiin perustettu Teatterimuseo aloitti toimintansa vuonna 1962. Tällä hetkellä Helsingissä toimiva museo on esittävien taiteiden valtakunnallinen vastuumuseo, joka ylläpitää suomalaisen teatterin, tanssin, oopperan, sirkuksen ja esitystaiteen kansallista kokoelmaa ja keskittyy ensisijaisesti ammatillisen toiminnan sekä alan järjestöjä ja ammattilaisia koskevan aineiston keruuseen, tutkimukseen ja esittämiseen.

Eläkkeellä olevien ammattinäyttelijöitten Eino-klubi alkoi suunnitella Tampereen museohanketta uudelleen 2010-luvun alussa ja nyt hanketta ajamaan on perustettu Tampereen Teatterimuseo -yhdistys. Aluksi tavoitteena oli live-museo omine tiloineen, näyttelyineen ja henkilökuntineen. Tarkemman kustannuslaskennan jälkeen museon perustamis- ja vuotuiset ylläpitokustannukset osoittautuivat niin suuriksi, että Tampereen kaupunki ei voinut hankkeeseen sitoutua (vuotuiset ylläpitokustannukset noin 240 000 €), eikä voinut osoittaa sen vaatimaa tilaa (600–700 neliometriä). Live-museon kustannuksiin ei ole myöskään saatavissa valtionapua, koska Helsingissä toimivan Teatterimuseon tehtävä on valtakunnallinen ja se kuuluu siksi valtiosuusjärjestelmän piiriin.

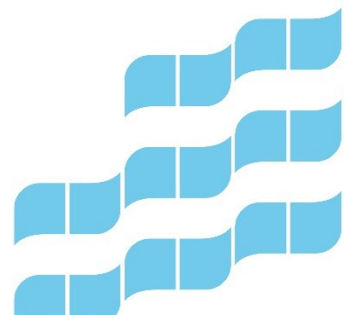
Nyt Tampereen Teatterimuseo -yhdistys on asettanut tavoitteekseen digitaalisen museotoiminnan käynnistämisen. Valtuutettu Sofia Vikmanin valtuustoaloitteeseen sisältyy paitsi esitys digitaalisen museon perustamisesta, myös näkökulma, että Tampereen historialliset museot ottaisi vastuun Teatterimuseoyhdistyksen keräämästä kokoelmasta tarjoamalla sille pysyvät säilytystilat.

Museoiden tehtävä ja digitaalinen museokonsepti

Museo on muistiorganisaatio, jonka tehtävänä on kulttuuriperinnön säilyttäminen tuleville sukupolville ja kulttuuriperintöön liittyvän tiedon, tarinoiden ja elämysten välittäminen yleisölle. Museolain mukaan museon tulee tallentaa ja säilyttää aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä, harjoittaa siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä siihen liittyvää näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon ja sen kokoelmien tulee olla kaikkien saavutettavissa.

Museon tehtävä, digitaalisenkin, on tallentaa ja säilyttää, harjoittaa tutkimusta, opetusta, tiedonvälitystä ja julkaisutoimintaa. Digitaalinen maailma tarjoaa museoille uusia keinoja ja mahdollisuuksia tarjota palveluitaan ja esitellä kokoelmiaan, mutta pelkkä kokoelma tai samanlaisena pysyvä näyttely ei ole vielä museotoimintaa. Toiminnan avainsanoja ovat pelillisuus, vuorovaikutteisuus ja aktiivisuus. Teatterimuseon (Helsinki) digitaalinen museo on erinomainen esimerkki omiin laajoihin kokoelmiinsa perustuvasta aktiivisesta ja pelillisestä digitaalisesta sisällöstä, jossa museovieras voi viihtymisen lisäksi oppia, kokea oivalluksia ja elämyksiä. Kilpailu AR-maailmassa on kovaa: asiat vanhenevat reaali maailman verrattuina nopeutetulla aikataululla.

Kokoelmien digitointi ja erilaisten digitaalisten palvelujen ja näyttelyiden tarjoaminen parantavat museoiden saavutettavuutta ja museot ovatkin digitoineet kokoelmiaan koko 2000-luvun. Palvelut ovat kuitenkin olleet hajallaan ja vaikeasti löydettävissä. Tampereen kaupungilla tai historiallisilla museoilla ei

ole tarjota hankkeelle digitaalista alustaa: Vapriikilla on käytettävissään ainoastaan Tampereen kaupungin palvelimella pyörivät kotisivut.

Digimuseo.fi -palvelu ja kustannukset

Suomen Museoliitto ja John Nurmisen säätiö käynnistivät vuonna 2020 Digimuseo.fi -palvelun, jonka tavoitteena on, että kuluttaja löytää virtuaaliset museot palveluineen yhdestä ja samasta paikasta. Kun tekniset ratkaisut on kustannustehokkaasti keskitetty yhteen paikkaan, voivat museot keskittyä sisältöjen tuottamiseen. Erilaisia digitaalisia alustoja on markkinoilla muitakin, mutta museokäyttöön Digimuseo.fi on tällä hetkellä ylivoimaisesti sopivin.

Digimuseonkin taustalle tarvitaan ammattitaitoinen henkilökunta. Sisällöt täytyy suunnitella ja tutkia, käsikirjoittaa, skannata, 3D-kuvata, valokuvata, konservoida/korjata. Uusia sisältöjä täytyy viritellä jatkuvasti. Museon on siis uudistuttava jatkuvasti, jotta se pystyy säilyttämään ja löytämään uusia yleisöjä. uudistu.

Digimuseo.fi -alustalla palvelun kustannukset ovat maltilliset. Vaihtoehtoja on kaksi:

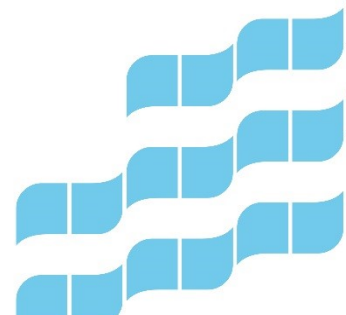
- A. 360-näyttely
- B. 3D-virtuaalinäyttely, jossa vaihtoehdot Basic- ja Pro-lisenssi.

Vaihtoehto A ei sovellu tarkoitukseen, koska kävijäkokemus rakentuu näyttelymallissa, joka pohjautuu jo olemassa olevaan tilaan/näyttelyyn. Valmista näyttelyä ei Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksellä ole. Tästä vaihtoehdosta hyviä esimerkkejä ovat Poliisimuseo Tampereella (<https://poliisimuseo.fi/tee-virtuaalikerros>) ja Apteekkimuseo Turussa (<https://digimuseo.fi/apteekkimuseo/>). Vapriikin Teatterikaupunki-näyttely on tallennettu 360-tekniikalla, mutta näyttelyssä ei ollut esillä Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksen kokoelmia, eikä se näin ollen voi olla Tampereen teatterimuseo.

Vaihtoehto B. Basic-lisenssi pitää sisällään yhden galleria/kaksi huonetta. Siinä voi esitellä 2D-aineistoja, 7 kohdetta ja 1 video/huone. Tämä ei tulle kyseeseen. Pro-lisenssi soveltuu tarkoitukseen paremmin: siinä rajaton määrä gallerioita ja huoneita, 3D-esineet saa esiin tuetusti napsauttamalla ja lisenssiin sisältyvät myös kaikki palvelussa kulloinkin tarjolla olevat toiminnallisuudet. Toimintoihin voi liittää myytävät opaspalvelut jne. Liittymismaksu on 1695 € + 410 €/kk+ 60 €/kk opastus = museon pyörittäminen Digimuseo.fi alustalla maksaa vuositasolla noin 7 000 €. Jos lisenssiin liitetään Digimuseo.fi kautta myytäviä palveluita (opastukset, lipunmyynti), on palveluntarjoajan provisio kaikesta myynnistä 20 %. Tämän lisäksi kustannuksiin on laskettava esineiden 3D-kuvaukset, skannaukset ym., jotka ensimmäistä perustason näyttelyä luotaessa voisivat olla karkeasti arvioiden 10 000 €. Ennen kuin päästään asettumaan digialustalle asti, tarvitaan ihmisvoimin tehtävää museaalista työtä, sitä samaa mitä livemuseossakin näyttelyiden ja kokoelmien eteen tehdään. Digitaalisuus ei ole näppärä keino halpuuttaa, mutta se on aivan erinomainen väylä parantaa museoiden saavutettavuutta ja tuoda museo kokoelmineen suuremman yleisön ulottuville. Tämä on pitkällä aikavälillä kustannustehokas ratkaisu.

Kokoelman säilyttäminen

Tampereen historiallisilta museoilta tiedustellaan jatkuvasti säilytystilaa erilaisille kokoelmille. Kokoelmien säilytys on museotyön kallein osa. Tällä hetkellä historialliset museot myy aineistojen säilytystilaa yhdelle ammatilliselle museolle, joka huolehtii oman materiaalinsa hallinnasta ja

dokumentoinnista museoammatillisten kriteerien mukaisesti. Ulkopuolisen toimijan aineistojen säilyttäminen museoiden kokoelmakeskuksessa Ruskossa on sangen problemaattista: ulkopuolisen materiaalin tuominen kokoelmakeskukseen lisää ratkaisevasti kontaminaatioriskiä ja kasvattaa merkittävästi henkilökunnan työtaakkaa (esineiden kuntokartoitukset, pakastus, karanteenivalvonta, esineiden pakkaaminen, siirrot, varastokirjanpito, yms.).

Kunnallisena toimijana Tampereen historialliset museot on veloitettu noudattamaan kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuusperiaatetta eli kuntalaisten ja eri asiakas- ja sidosryhmien tasapuolista kohtelua, johdonmukaisuutta ja syrjimättömyyttä. Emme voi tarjota esineiden säilytyspalvelua ilmaiseksi yhdelle ryhmälle, jos emme voi sitä tarjota kaikille kysyjille. Tampereen historiallisten museoiden kokoelmaan kuuluu noin 400 000 esinettä. Kokoelmakeskuksesta huolimatta käytössä on edelleen muutama ns. etävarasto, joista on systemaattisesti pyritty viime vuosina eroon. Yhtenä keinona on ollut kokoelmien karsiminen ja tilojen tiivistäminen. Samalla on voitu nostaa kokoelmien tasoa. Tulevaisuudessa tilaa tarvitaan aineiston kartunnalle.

Kuluvan valtuustokauden pormestariohjelmassa on kirjattu museoiden kokoelmakeskuksen miljoonaluokan perusparannushanke. Se tarkoittaa käytännössä mittavia, useita vuosia kestäviä kokoelmasiirtoja eri väistötiloihin ympäri kaupunkia ja työ sitoo koko kokoelmakeskuksen henkilökunnan työpanoksen.

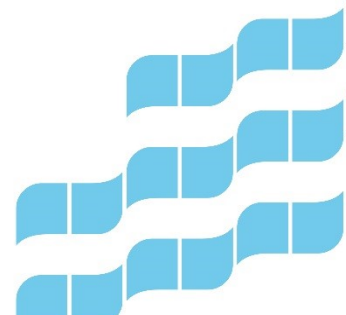
Yhteenvedo

Tampereen historiallisilla museoilla ei tällä hetkellä ole mahdollisuutta lähteä nykyisen henkilökunnan voimin toteuttamaan Digimuseo.fi alustalle digitaalista Tampereen teatterimuseota, ellei siihen osoiteta erillistä resurssia, jolla voidaan palkata osaavaa henkilökuntaa sitä tekemään. Karkea arvio toiminnan aloittamiseen on 2 htv + välittömät kustannukset, sekä hallinnolliset kulut ja laitteet. Tampereen historiallisilla museoilla ei ole tällä hetkellä henkilökunnassaan tarvittavaa erityisosaamista digitaalisten sisältöjen ja palveluiden tuottamiseen, eikä sillä myöskään ole tarjota museohankkeelle mitään erillistä digitaalista alustaa.

Digitaalista teatterimuseota ja sen tarjoamia palveluita täytyy ylläpitää, kehittää ja uudistaa. Työhön tarvitaan erillinen ammatillinen henkilö- ja suunnitteluresurssi, karkea arvio 1 htv. Sisällöistä on pystyttävä kaivamaan esille kiinnostavia näkökulmia pitäen tarkasti silmällä sitä, mitä nopeasti kehittyvä valtakunnallisella tallennusvastuulla toimiva Teatterimuseo Helsingissä tekee, diginä tai livenä.

Vapriikin kuva-arkiston kuvien käytöstä hankkeeseen tulee sopia erikseen ja täsmentää niiden käyttötarkoitus. Tässäkin otettava huomioon eri asiakasryhmien tasapuolinen ja ketään syrjimätön kohtelu. Tampereen historialliset museot ei pysty tarjoamaan ulkopuolisille sidosryhmille kokoelmien säilytystilaa museoiden kokoelmakeskuksesta Ruskosta. Syynä on kiinteistön peruskorjaus ja vuosia kestävät kokoelmasiirrot. Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksen täytyy etsiä palvelu vapailta markkinoilta tai Tampereen kaupungin täytyy osoittaa sen tarvitsemat tilat jostain muualta.

Tampereen historialliset museot pystyy tukemaan ja kannustamaan Tampereen teatterimuseo -yhdistyksen omaehtoista museaalista kulttuuriperinnön säilyttämiseen ja tunnetuksi tekemiseen liittyvää toimintaa eri tavoin. Tampereen kaupungin yhdistykselle myöntämää avusta vuodelle 2021 korotettiin. Teatterikaupunki-näyttelyn järjestäminen Vapriikissa oli myös Tampereen Teatterimuseo -

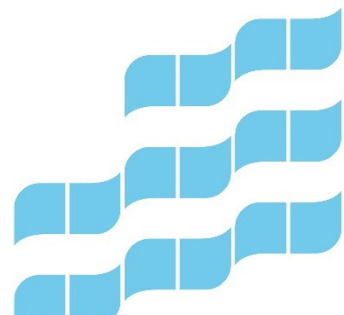

yhdistyksen pyrintöjä tukevaa toimintaa. Kokoelmien dokumentointiin ja säilytykseen on myös saatavissa apua ja neuvontaa mm. Pirkanmaan maakuntamuseon alueellisen vastuumuseotyön kautta. Harkinnan arvoinen seikka voisi myös olla yhteistyön syventäminen Helsingissä sijaitsevan teatterimuseon kanssa. Sillä on kokoelmissaan myös tamperelaista materiaalia (mm. Tampereen Työväen Teatterin historiallinen valokuvakokoelma lahjoitettiin sinne vuonna 2007) ja kokemusta digitaalisen museotoiminnan käynnistämisestä ja pyörittämisestä.

Toiminnan aloittamiseen tulisi resursoida historiallisten museoiden arvion mukaan 2 henkilötyövuotta (100 000 eur). Museohankkeen välittömät kustannukset ovat runsaat 7000 euroa vuodessa. Tämän lisäksi tulevat hallinnolliset kulut ja laitteet. Museohankkeen ylläpitoon tarvitaan vuosittain 1 henkilötyövuosi (50 000 eur).

Mikäli toiminta halutaan osaksi historiallisten museoiden toimintaa, on museolle resursoitava alkuvaiheessa kahden ja toiminnan vakiintuessa yhden henkilön palkkakustannukset sekä muutamien kymmenien tuhansien eurojen välittömät kustannukset. Tämän lisäksi on erikseen ratkaistava teatterimuseohankkeen kokoelman säilytys. Tällä hetkellä kaupungilla ei ole tiloja kokoelman säilyttämiselle.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä ei kulttuurin palveluryhmässä ole varauduttu digitaalisen teatterimuseon perustamiseen.

TRE:674/12.00.01/2021

Valtuustoaloite: Digitaalisen teatterimuseon perustamiseksi Tampereelle, Sofia Vikman

Tampere on Suomen teatteripääkaupunki. Ammattimaista teatteria on tehty Tampereella jo 1900-luvun alusta lähtien. Nykyisin kaupungissa on valtionosuusjärjestelmän (VOS) piirissä jo kuusi ammattiteatteria.

Tampereen elinkeinoelämä hyötyy monella tapaa teatterikatsojien tuomista kerrannaisvaikutuksista, ja yrittäjät myös tukevat teatteritoimintaa monin tavoin. Tampereen kannattaa edelleen vahvistaa mainettaan Suomen teatteripääkaupunkina.

Vapriikin Teatterikaupunki-näyttely päättyy helmikuun lopussa, ja siitä kannattaa ammentaa myös tulevaan.

Professori Olavi Veistäjä alkoi jo vuonna 1958 kehittää Tampereen Teatterimuseo -hanketta. Tampereen teatterimuseo perustettiin virallisesti Tampereen kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 1960. Museo toimi aktiivisesti 3-4 vuotta. Toiminta kuitenkin hiipui, kun kaupungin pitkäjänteinen sitoutuminen puuttui.

1970-luvulla näyttelijä Sylvi Salonen aktivoitui lahjoittamaan museotoiminnan käynnistämiseen merkittävän summan rahaa. Silti toiminta ei saanut myötätuulta. Kaupungin on aika herätä näkemään hankkeen arvo ja myönteiset vaikutukset kaupungin kulttuurielämälle ja sen kautta koko kaupungin vetovoimalle.

Kolmas kerta toden sanoo. Tampereen Teatterimuseoyhdistys on perustettu museotoiminnan käynnistämiseksi. Nyt ei tähdätä seiniin ja kattoon vaan tavoitteena on saada museolle digitaalinen alusta ja sille toimintaedellytykset.

Tämän valtuustoaloitteen ja Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksen tavoitteena on saada Tampereen kaupungin museotoimi vastuuhenkilöineen toimimaan yhteistyöhön digitaalisen teatterimuseon perustamiseksi.

Tarkoituksena on toteuttaa paikallinen ja alueellinen digitaalinen teatterimuseo. Museosisällön laajentaminen tulevaisuudessa voi tuoda mukaan kaupungissa vaikuttavia esiintyvän taiteen eri muotoja. Myös yhteistyö Helsingissä sijaitsevan Teatterimuseon kanssa on mahdollista.

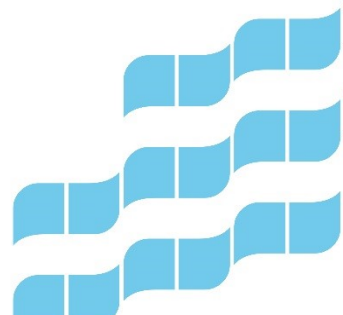
Tampereen museotoimen apu on välttämätöntä, jotta Vapriikin Teatterikaupunki-näyttelyn sisällöt voidaan siirtää digialustalle. Museotoimen on myös tarjottava pysyvä varastointipaikka yhdistyksen hallussa olevalle kokoelmalle, jonka joukossa on todellisia aarteita. Tampereen museotoimi voisi toimia digialustan ylläpitäjänä ja laajentajana sekä kokoelman museoijana.

Digitaalisen teatterimuseon toteutuminen tekisi kunniaa kaupunkimme mainetta rakentaneille teatterisukupolville ja mainellemme teatteripääkaupunkina. Vahva asema Suomen teatteripääkaupunkina on ansaittu pitkäjänteisellä taiteellisella työllä. On paikallaan tuoda esiin henkilöitä, yhdistyksiä ja eri tahoja, joiden toiminnan ansiosta Tampereen maine Suomen teatteripääkaupunkina on saavutettu.

Hankkeen toteutuminen myös vahvistaa Tampereen asemaa kulttuurikaupunkina. Hankkeeseen tarttumisen oikea aika on nyt, kun Tampere hakee kulttuuripääkaupungiksi 2026. Jokainen kulttuuriteko merkitsee kokonaisuudessa.

On tärkeää, että digimuseo käynnistetään ennen vuotta 2024. Digimuseohankkeen edistämiseksi tarvitaan mahdollisimman pian päätös vastuuhenkilöstä tai yhteisöstä, joka ottaa vetovastuun tulevasta toiminnasta.

Kyse ei ole kaupungille isosta kuluerästä vuositasolla. Etenkin alkuvaiheessa hanke tarvitsee toiminta- ja kehitystukea digipalvelun rakentamiseksi ja käynnistämiseksi. Kun digitaalinen ympäristö on luotu, kustannukset ovat maltilliset. Digimuseotoiminnassa on mahdollista ottaa käyttöön myös erilaisia ansaintamalleja.

Digitaalisen teatterimuseon sisältö muodostuu hyvien yhteistyökumppanien kautta. Kumppanuuksien kehittämiseen on Tampereen seudulla erinomaiset mahdollisuudet.

Tämän valtuustoaloitteen tarkoitus on saattaa Tampereen kaupunki yhteistyössä Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksen kanssa tuomaan runsaasti materiaalia digitaaliselle alustalle kansalaisten ulottuville. Materiaalin kerääminen on jo pitkällä esimerkiksi videoiden ja valokuvien muodossa. Lisäksi aloitteen tavoite on, että jo olemassa oleville lahjoituksille ja esineistölle saadaan museoarkistointi. Tampereen kaupungin apu on välttämätöntä, jotta arvokas materiaali säilyy yhtenäisenä.

Varainkeruu hankkeen tueksi on jo käynnistynyt vapaaehtoisvoimin.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Tampereen kaupunki yhteistyössä vapaaehtoisten teatterivaikuttajien ja Tampereen Teatterimuseo -yhdistyksen kanssa vahvistaa Tampereen asemaa Suomen teatteripääkaupunkina mahdollistamalla digitaalisen teatterimuseon toiminnan Tampereella pitkäjänteisesti ja turvaa aineiston asiallisen museoinnin ja varastoinnin.

Sofia Vikman

25.1.2021 Tampere

Kalervo Kummola

Irja Tulonen

Anneli Taina

Sari Tanus

Leena Kostiainen

Ilkka Sasi

Antti Ivanoff

Anne-Mari Jussila

Matti Höyssä

Reeta Ahonen

Aleksi Jäntti

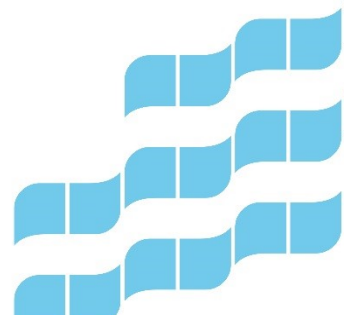
Leena Rauhala

Peter Löfberg

Jouni Markkanen

Pekka Salmi

Kirsi Kaivonen

Aila Dündar-Järvinen

Pia Viitanen

Ari Wigelius

Esa Kanerva

Jukka Gustafsson

Anne Liimola

Atanas Aleksovski

Anneli Kivistö

Ilkka Porttikivi

Johanna Loukaskorpi

Inna Rokosa

Minna Minkkinen

Mikko Aaltonen

Sinikka Torkkola

Ulla-Leena Alppi

Noora Tapio

Milka Hanhela

Olli-Poika Parviainen

Juhana Suoniemi

Natalia Rincon

Miisa Karjalainen

Oras Tynkkynen

Matti Helimo

Henri Backman

Olga Haapa-aho

Jaakko Stenhäll

Kalle Kiili

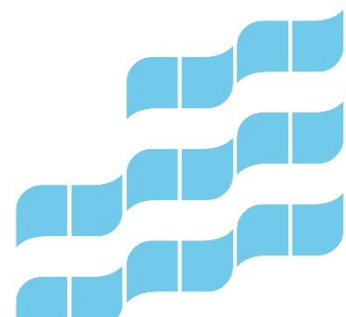
Vilhartti Hanhilahti

Jouni Ovaska

Mikko Alatalo

Lassi Kaleva

Sakari Puisto

Yrjö Schafeitel

Lasse Oksanen

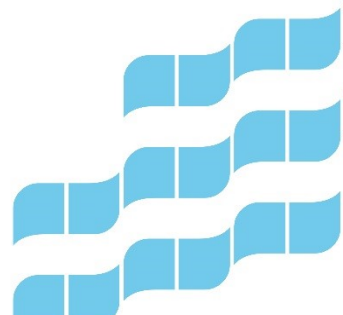
Varavaltuutetut:

Ilpo Rantanen

Jussi Kuortti

Katja Karintaus

Pia Nordström

**Valtuustoaloite Sara Hildénin museorakennuksen muuttamiseksi lastenkulttuurin keskuksi
– Riitta Ollila**

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Sara Hildénin museorakennuksesta ympäristöineen tehdään lastenkulttuurin keskus.

Särkänniemen alueen ja museorakennuksen taustaa ja hankkeen kustannusarvio

Särkänniemen huvipuiston alueella sijaitseva Sara Hildénin taidemuseon rakennus jää tyhjilleen, kun taidemuseo muuttaa uudisrakennukseen Finlaysonin alueelle vuoden 2026 jälkeen.

Särkänniemen alueella ei ole vielä uutta asemakaavaa. Suunnitteilla on, että uusi asemakaava jättää rakennuksen tulevalle käyttötarkoitukselle erilaisia mahdollisuuksia. Asemakaavaselvityksen mukaan alueelle voidaan sijoittaa kulttuuriympäristöön soveltuvaa liike-, palvelu-, tuotanto-, ja harrastustoimintaa palvelevaa yksityistä tai julkista tilaa sekä ympäristöön soveltuvaa muuta työpaikkatoimintaa.

Tontin rakennusoikeus on 5 000 kerrosalaneliötä. Nykyinen museorakennus on suuruudeltaan kaikkiaan 2 500 m². Museorakennus on suojeltu kaavamerkinnällä. Tämän vuoksi muutos- ja rakennussuunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Museorakennuksen peruskorjaus maksaa kaupungille kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän laskelman mukaan pienimmillään 7,0–7,5 miljoonaa €. Kustannuksessa ei ole huomioitu käyttötarkoituksen muutosta, eikä sen mahdollisesti aiheuttamia lisäkustannuksia.

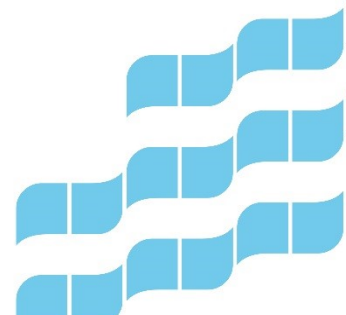
Mikäli kulttuurin palvelualue hallinnoisi tilaa tulevaisuudessa, sen kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmälle maksama vuokra olisi vuosittain runsaat 720 000 €. Lastenkulttuurin keskuksista nousevat toimintakustannukset ja henkilökunnan lisäys olisi noin 5 henkilötyövuotta ja tulisi henkilöstökuluina olemaan noin 250 000 €. Vuosittainen vuokra- ja henkilöstökulujen kasvu kulttuurin palveluryhmällä olisi yhteensä noin miljoona €.

Tampereen kaupungin taide- ja kulttuuritarjonta lapsille

Tampereen kaupunki tarjoaa monipuolista taide- ja kulttuuritoimintaa lapsille ja nuorille sekä vapaa-ajalla että osana koulupäivää pääasiassa Lastenkulttuurikeskus Rullan, Monitoimitalo 13:n, Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelman sekä Sara Hildén -akatemiaa kautta. Palveluiden järjestämisen periaatteena on, että kuntalaiset saavuttavat palvelut yhdenvertaisesti eri puolilla kaupunkia.

Kulttuuritalo Laikun peruskorjaus on valmistunut ja Lasten Kulttuurikeskus Rullan remontoidut tilat saadaan käyttöön syksyllä 2021.

Kulttuuritalo Laikussa sijaitseva Lastenkulttuurikeskus Rulla on keskittynyt alle 10-vuotiaiden lasten ja perheiden kulttuuriin. Rullasta löytyy lapsille suunnattuja ja lasten itsensä tekemiä toiminnallisia näyttelyitä, studio teatterin tekemiseen, elämystila perheen pienimmille sekä kuvataide- ja kädentaitotyöpaja.

Nuorisopalveluiden kulttuurisessa nuorisotyössä järjestetään sisältöjä, jotka tukevat nuorten itseilmaisun vahvistumista sekä tarjoavat nuorille tilaisuuksia toteuttaa omia kulttuurisia unelmiaan. Erityisesti tuetaan nuorten omien kulttuurien ja marginaalitaiteiden esille tuomista ja tarjotaan nuorille mahdollisuuksia toteuttaa omia ideoita ja projekteja. Toimipaikat ovat keskustassa Monitoimitalo 13 sekä kaupunginosien nuorisokeskukset.

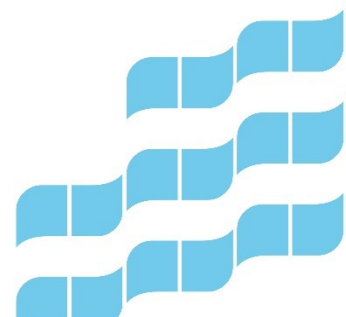
Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelma tuo taiteenlajit osaksi lasten ja nuorten koulupäivää, ulottuen koko esi- ja perusopetukseen. Ohjelma koostuu kullekin vuosiluokalle suunnitellusta kulttuurilaitoskäynnistä sekä teemaa syventävästä työpajasta. Oppilaat pääsevät itse tekemään taidetta eri taiteenlajien ammattilaisten kanssa. Kullekin vuosiluokalle on tarjolla oma taiteenlajinsa. Ohjelma on laajuutensa ja suunnitelmallisuutensa ansiosta poikkeuksellinen koko Suomessa.

Pitkäjänteistä taideharrastusta tarjoaa kuvataidekoulu Sara Hildén -akatemia, joka on osa taiteen perusopetusjärjestelmää.

Yllä olevien kaupunkikulttuuriyksikön kautta tapahtuvien lasten kulttuuripalvelujen lisäksi kaupunki tarjoaa kulttuurikasvatusta myös mm. kaupunginorkesterin sekä historiallisten ja taidemuseoiden kautta. Niissä räätälöidyt sisällöt ja sisältöihin teemoitetut työpajat ovat kaikkien kaupunkilaisten saatavilla.

Valtuustoaloitteen ajatus uudesta keskitetystä kulttuurikeskuksesta vaikuttaisi suurella todennäköisyydellä olemassa olevan taide- ja kulttuuritarjonnan supistumiseen. Tällä hetkellä nähdään tarkoituksenmukaisempaan vahvistaa olemassa olevien lasten ja nuorten kulttuurikeskusten kehittämistä niin, että ne voivat nykyistä paremmin toimia lasten ja nuorten kulttuuritiloina. Lastenkulttuurikeskuksen sijainti Särkänniemessä Sara Hildénin taidemuseon museorakennuksessa palvelisi kesäaikaan turisteja, mutta talviaikaan omien kuntalaisten saavuttaminen olisi hankalaa sijainnin ja joukkoliikenteen reittien vuoksi.

Valtuustoaloitteen budjettivaikutukset Tampereen kulttuurin palveluryhmälle tulisivat olemaan noin miljoona euroa vuodessa. Vuoden 2022 talousarvioesityksessä ei ole varauduttu muuttamaan Sara Hildénin taidemuseon museorakennusta lastenkulttuurin keskuksesi.

Valtuustoaloite

Sara Hildénin museorakennuksesta lastenkulttuurin keskus

Särkänniemi on nykyisellään ennen kaikkea lasten, nuorten ja perheiden paikka. Alue on kokonaisuutena harvinaisen monipuolinen tarjoamalla tietoa ja kokemusta avaruudesta eläinmailmaan, Koiramäen tarinamailmasta huvipuiston riemuihin. Sen kohteet kuuluvat jo useamman sukupolven ajalta kesälomien ohjelmaan. Särkänniemi on keskeisellä paikalla, myös Tampereen historiaa ajatellen, ja tulevaisuudessa ratikkareitillä omalla nimikkopysäkillään. Vaikka alue nyt on talvella hiljainen, niin tulevaisuudessa siellä tulee olemaan monenlaista ympärivuotista toimintaa. Vuodenajat eivät ole este vaan mahdollisuus monipuolistaa toimintaa.

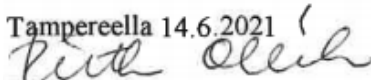
Sara Hildénin museo on saamassa vuonna 2026 uudet tilat Finlaysonin alueelta, ja vanhalle museorakennukselle tulee löytää mielekästä ja koko alueen sisältöä tukevaa käyttöä. Kulttuuripääkaupunkihakemuksemme painotti yhdenvertaisuutta, nyt kaupungille tarjoutuu mahdollisuus vahvistaa teoilla tätä ajatusta varaamalla rakennus lastenkulttuurin käyttöön. Lasten vuoro on tullut nyt.

Tyhjentyvä museo ympäristöineen on parasta ja kauneinta, mitä Särkänniemen alueella on. Museoalue kaikkine ominaisuuksineen on kehitettävissä paikaksi, josta yhdistyvät kokeminen – kuunteleminen, katseleminen, eläytyminen – ja monipuolinen tekeminen eri lastenkulttuurin alueilla. Piha-alue on kaikkina vuodenaikoina innostava ja puhutteleva. Näsijärven upeasta rantamaisemasta lapsille riittää virikettä tanssiin, kuvaan, leikkiin, tarinaan, rytmiin, melodiaan tai rakentamiseen. Vapaa-ajanvieron rinnalle museorakennus ympäristöineen tarjoaa mahdollisuuksia myös varhaiskasvatukseen ja perusopetuksenkin sisältöjen monipuoliselle toteuttamiselle. Koko alue kaikinensa tarjoaa eri asioiden yhdistämistä; aava järvenselkä ja Planetaarion avaruus muuttavat muotoaan tanssiksi, musiikiksi, kuvaksi, rakennelmäksi. Mahdollisuudet ovat rajattomat.

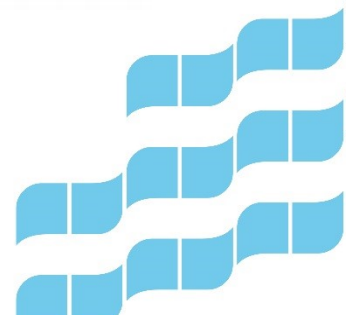
Näin suunnitellen alue mahdollistaa kokoamaan yhteen lastenkulttuurin tekijöitä, tutkijoita, yhteisöjä ja kokijoita. Yhdessä toimien syntyy alueen toiminnan tavoitteet ja sisällöt. Tila avautuu myös kansainväliseen kulttuurivaihtoon ja yhteistyöhön ja tiivistää tällä tavoin laajasti koko lastenkulttuuriverkostoa.

Kaupunki olisi luontevasti rakennuksen ja tontin omistajana sekä lastenkulttuurikentän tuntijana hankkeen vetäjä. Nyt tulee tehdä tarvittavat päätökset asian edistämiseksi. Kokonaisuuden rakentaminen on iso tehtävä, mutta siihen on nyt hyvin aikaa. Ottamalla käyttöön nykyiset resurssit ja kutsumalla lastenkulttuurin toimijat yhteisen pöydän ääreen päästään etenemään suunnitelmallisesti. Muualta Suomesta ja maailmalta on saatavissa arvokasta kokemustietoa erilaisista toteutuksista. Lastenkulttuurikeskus Rulla jatkaisi edelleen hienoa toimintaansa Laikussa keskittyen pienimpien lasten kulttuuritarjontaan.

Esitän, että Sara Hildénin museorakennuksesta ympäristöineen tehdään lastenkulttuurin keskus. Kaikille perheille ja lapsille mahdollistuu näin entistä paremmin oikeus monipuoliseen kulttuuriin.

Tampereella 14.6.2021

Riitta Ollila, sd

kaupunginvaltuutettu

Valtuustoaloite uuden yhteisöllisen koulutalon rakentamiseksi Pohjois-Hervantaan – Tampereen Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Tampereen Sosialidemokraattien valtuustoryhmä esittää 25.1.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että saneerauksen sijaan Pohjois-Hervantaan rakennetaan uusi koulutalo, joka palvelee hervantalaisten tarpeita mahdollisimman monipuolisesti.

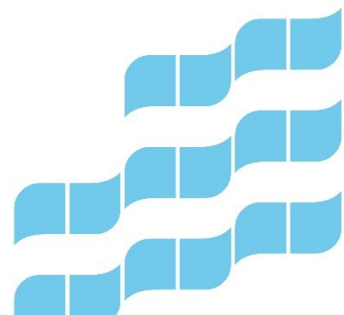
Ahvenisjärven (entinen Pohjois-Hervannan) koulu on investointiohjelman mukaisesti esitetty perusparannettavaksi ja laajennettavaksi vuosien 2023–2025 aikana. Kohteen tarveselvitystyö on käynnissä ja hankkeen toteutuksen edellyttämä asemakaavamuutos on vireillä.

Tarveselvitystyössä on tutkittu vaihtoehtoisia ratkaisuja; koulun perusparannusta ja laajennusta sekä uudisrakennusvaihtoehtoa, jossa vanha koulurakennus puretaan ja korvataan uudella rakennuksella. Lisäksi molemmissa vaihtoehdoissa huomioidaan mahdollisen uuden päiväkotiyksikön rakentaminen koulun välittömään läheisyyteen. Päiväkotirakennus ei ole investoinnissa mukana.

Asemakaavaluonnos on asetettu nähtäville 10.6.2021-5.8.2021. Asemakaavaluonnoksessa on mukana molemmat vaihtoehdot. Luonnosvaiheen palautteen perusteella asemakaavoitus ottaa kantaa mahdolliseen etenemistapaan elokuun 2021 aikana.

Vaihtoehdoista on tehty erillinen selvitys, joka esiteltiin kaupungin johtoryhmälle 1.6.2021. Kaupunginhallitus linjaa investointisuunnitelman valmistelun yhteydessä hankkeen etenemistapaa (perusparannus ja laajennus/uudisrakennus).

Tarveselvitys viedään lautakuntaan hyväksyttäväksi päätetyn etenemistavan mukaisesti syksyllä 2021.

TRE:671/10.00.01/2021

VALTUUSTOALOITE**Uuden yhteisöllisen koulutalon rakentaminen Pohjois-Hervantaan**

Hervanta on Tampereen suurin asuinalue noin 25 000 asukkaallaan. Arvioiden mukaan väkiluku kasvaa tulevaisuudessa yli 30 000 asukkaaseen. Hervannan kehitykseen ja vetovoimaan vaikuttavat erityisesti korkeakoulut, täydennysrakentaminen, laajat työpaikka-alueet ja raitiotie.

Tampereen kaupunki suunnittelee Ahvenisjärven koulun Pohjois-Hervannan koulutalon saneerausta. Toisena vaihtoehtona tutkitaan uudisrakennuksen rakentamista.

Segregaation ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy vaatii jatkuvasti toimenpiteitä. Etelä-Hervannan uuden koulutalon myötä on vaarana, että Pohjois-Hervannan koulutalon houkuttelevuus heikkenee. Uuden koulutalon rakentaminen myös Pohjois-Hervantaan olisi erittäin perusteltua. Uusi koulutalo olisi tukipilari kehitettäessä Hervantaa kohti sosiaalisesti kestävästä kaupunginosasta. Uusi koulurakennus turvaisi laadukkaan oppimis- ja harrastusympäristön alueen lapsille ja nuorille sekä viihtyisän työympäristön koulun henkilökunnalle. Koulun merkitys lapsiperheiden arkeen ja turvallisuuteen on valtava.

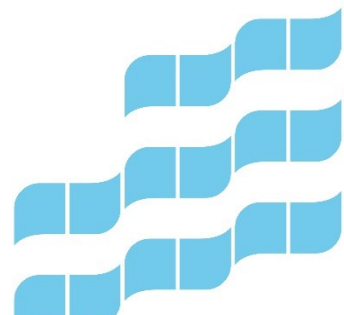
Uuden koulurakennuksen tilat pystyttäisiin mitoittamaan arvioidun oppilasmäärän mukaiseksi. Koulun henkilökunta, vanhempainyhdistys, lapset ja nuoret sekä alueen asukkaat tulisi osallistaa koulurakennuksen suunnitteluun heti alusta lähtien. Suunnittelussa on huomioitava niin lasten ja nuorten kuin koulun henkilökunnan tarpeet. Lapsivaikutusten arvioinnilla saadaan lasten ja nuorten kokemusasiantuntijuus valmistelijoiden ja päätöksentekijöiden käyttöön.

Viime ajat ovat osoittaneet, että myös koulumaailmalta vaaditaan nopeaa reagointi- ja mukautumiskykyä. Vanhan rakennuksen remontointi ei korvaa uudisrakennuksen tuomia mahdollisuuksia, joita nykypäivän velvoitteet edellyttävät. Jo pelkästään uusi opetussuunnitelma sekä uusi teknologia ovat muuttaneet koulumaailmaa niin valtavasti, että vanha rakennus ei taivu niihin edes uudistettuna. Uusi rakennus mahdollistaisi myös toimivan aamu- ja iltapäivätoiminnan.

Uudesta koulutalosta tulisi suunnitella koko Pohjois-Hervannan yhteinen harrastus- ja kokoontumispaikka. Uusi rakennus tulisi suunnitella siten, että se mahdollistaisi runsaan käytön kouluajan ulkopuolellakin, niin sisällä kuin ulkona. Uusi rakennus toisi uusia harrastusmahdollisuuksia alueen asukkaiden käyttöön.

Uusi, ajanmukainen koulu on koko kaupunginosan vetovoimatekijä, joka houkuttelisi uusia asukkaita alueelle. Uuden koulun arkkitehtuuria voisi suunnitella Raili ja Reima Pietilän hengessä ja esimerkiksi puuta hyödyntämällä. Tavoitteena tulisi olla koulu, josta kaikki hervantalaiset voivat olla ylpeitä.

Uusi koulurakennus mahdollistaisi myös uuden tutkimustiedon hyödyntämisen koulurakennuksien suunnittelussa. Koulujen psykososiaalista ympäristöä on tutkittu paljon ja toisaalta myös oppimisteknologioita. Nyt fyysisten ympäristöjen tutkimus on alkanut nousta. On tärkeää yhdistää nämä tiedot, ja tarkastella kaikkia tekijöitä yhdessä. Kun opettajat ja oppilaat otetaan mukaan tilojen suunnitteluprosessiin, se lisää hyvinvointia. Kuullut epäkohdat on sitten otettava huomioon myös toteutuksessa. Jos vain kuunnellaan, pettymys on kova.

Uusissa oppimisympäristöjen suunnittelun malleissa otetaan huomioon esimerkiksi yhteisöllisyys ja toisaalta yksilöllisyys, mukavuus ja toisaalta terveellisyys, uudenaikaisuus ja toisaalta perinteisyys. Näiden parien avulla suunnitellaan toimivia ja muokkautuvia tiloja, niin että kumpaakaan puolta ei unohdeta. Suunnittelun pääosassa ovat tilojen käyttäjät.

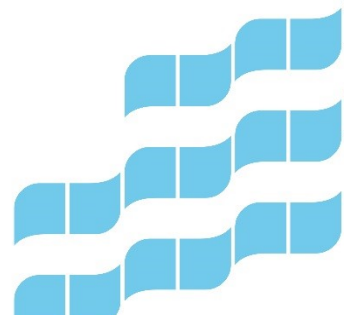
SDP:n valtuustoryhmä katsoo, että uuden koulurakennuksen suunnittelu ja rakentaminen on oppimisympäristön, kolmiportaisen tuen, pedagogiikan sekä alueellisen eriarvoistumiskehityksen vähentämisen näkökulmasta selkeästi perustellumpi ja vetovoimaisempi vaihtoehto kuin vanhojen tilojen peruskorjaus. Näin myös liikuntatilat koulussa saataisiin suuremmiksi ja paremmin koko Hervannan aluetta ja liikuntapalveluiden tarpeita palveleviksi. SDP:n valtuustoryhmä tiedostaa, että uudisrakennus on kalliimpi vaihtoehto, mutta pitää sitä kuitenkin perusteltuna satsauksena alueen lasten ja nuorten hyvinvointiin, harrastusmahdollisuuksiin sekä alueen asukkaiden ja yhteisöjen tarpeisiin.

Esitys: Esitämme, että saneerauksen sijaan Pohjois-Hervantaan rakennetaan uusi koulutalo, joka palvelee hervantalaisten tarpeita mahdollisimman monipuolisesti.

Tampereella 25.1.2021

Tampereen SD. valtuustoryhmä

Pekka Salmi
puheenjohtaja

Valtuustoaloite varhaiskasvatuksen henkilökunnan laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamisen mahdollistamiseksi – Anne Liimola

Kaupunginvaltuuston varavaltuutettu Anne Liimola ehdottaa aloitteessaan, että Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa luovutaan 95 % käyttötavoitteesta palauttamalla takaisin käyttöön ns. kahden paikkalaisuudet. Lisäksi hän toivoo aloitteessaan, että resursseja vahvistetaan lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää. Tavoitteena tulee olla, että varhaiskasvatuksessa on vähintään yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja sataa lasta kohden. Aloitteessaan hän esittää myös, että henkilökunnan osaamista vahvistetaan tukeen ja inklusioon liittyen.

Tampereen varhaiskasvatuksen palvelun järjestämisen periaatteet

Varhaiskasvatuspalvelun järjestämistä määrittelevät valtakunnallisesti varhaiskasvatuslaki ja asetus sekä varhaiskasvatuksen valtakunnalliset perusteet. Näiden ohjaavien normien pohjalta kunnat laativat varhaiskasvatussuunnitelman. Tampereen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 13.6.2019.

Varhaiskasvatuslaissa määritellään lapsiryhmien muodostamiseen liittyen henkilöstön kelpoisuudesta ja määrästä, eli kuinka monta alle- ja yli 3-vuotiasta lasta voi olla yhtä työntekijää kohden. Voimassa olevan varhaiskasvatuslain mukaan alle 3-vuotiaita voi olla 4 lasta ja yli 3-vuotiaita 7 lasta työntekijää kohden.

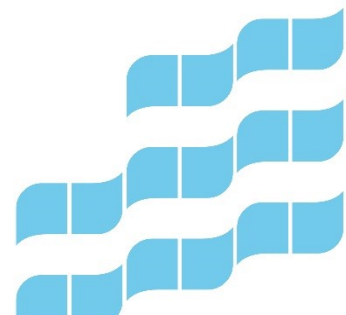
Tampereen varhaiskasvatuksessa lapsiryhmät päiväkodeissa muodostetaan käyttäen varhaiskasvatuslain suhdelukua alle kolmivuotiailla 1:4. Yli kolmivuotiaiden osalta suhdeluku on 1:7 kaupunginvaltuuston linjauksen mukaisesti. Lapsiryhmät ovat alle ja yli 3-vuotiaiden ryhmiä tai 1–5-vuotiaiden sisarusryhmiä. Tampereen varhaiskasvatuksessa kaikki yksiköt toteuttavat pienryhmätoimintaa, jolla varmistetaan lapsen yksilöllinen ohjaus ja tuen toteutuminen.

Muutos kahden paikkalaisuuteen toimintakaudella 2013–2014

Tuen kokonaisuutta ja rakennetta muutettiin Tampereen varhaiskasvatuksessa toimintakaudella 2013–2014. Suunnitelman perusteella kaikissa päiväkodeissa aloitettiin kolmiportaisen tuen antaminen. Tuen suunnittelun prosessista vastasivat varhaiskasvatuksen erityisopettajat. Kolmiportaisen tuen lisäksi suunnitelman perusteella lapsen hoito, kasvatusta ja opetus järjestettiin ensisijaisesti lähipäiväkodissa. Tähän toimintakauteen saakka yhden kiertävän erityisopettajan kokonaisuus oli 1000 lasta. Tuen suunnitelman myötä erityisopettajien määrää lisättiin huomattavasti, jolloin yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan vastuulla olevien lasta määrä oli noin 240. Muutoksen myötä varhaiskasvatuksen erityisopettajat alkoivat toteuttamaan osa-aikaista erityisopetusta päiväkotiryhmissä. Samalla avustajien määrä lisääntyi kolminkertaiseksi ja lasten tuki pystyttiin järjestämään ensisijaisesti lähipäiväkodissa. Näiden muutosten myötä jouduttiin kuitenkin luopumaan kahden paikkalaisuuksista.

Erityisen ja tehostetun tuen järjestäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Erityisen tuen lapsia varhaiskasvatuksessa on 167 kaupungin omassa toiminnassa. Palveluseteli- tai ostopalvelu päiväkodeissa on 7 erityisen tuen lasta. Kaupungin omassa palvelussa olevat erityisen tuen lapset ovat lähes kaikki varhaiskasvatuksen integroiduissa ryhmissä. Integroituja ryhmiä on lisätty Tuen suunnitelman (Lautakunnan hyväksymä 23.1.2020) mukaisesti tavoitteena lisätä alueellisen,

lähipalveluperiaatteen mukaista palvelua. Tavoitteena on, että lapsi saa tarvitsemansa tuen mahdollisimman luontaisessa ympäristössään lähellä kotia. Toimintakaudella 2021–2022 integroituja varhaiskasvatuksen ryhmiä on 27. Myös esiopetuksen integroitujen ryhmien määrää on lisätty ja niitä on lukuvuonna 2021–2022 yhteensä 16 ryhmää kouluilla eri puolilla kaupunkia.

Tampereen kaupungin omissa varhaiskasvatuksen integroiduissa ryhmissä tukea tarvitsevien lasten kerroin on 3.0. Henkilöstömitoitus näissä ryhmissä on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, lastenhoitaja ja avustaja. Integroiduissa esiopetuksen ryhmissä ei ole kertoimia, ellei lapselle ole valittu täydentävänä toimintana varhaiskasvatusta (tällöin kerroin on 3.0). Integroiduissa esiopetusryhmissä henkilöstömitoitus on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, lastenhoitaja ja tarvittaessa avustaja. Ostopalvelu päiväkodeissa lasten tuen järjestelyt ovat vastaavat kuin kunnallisissa päiväkodeissa.

Palvelusetelipäiväkodeissa lapsen tuen tarve arvioidaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimesta samoilla kriteereillä kuin kunnassa ja maksamalla palveluntuottajalle painotettu palvelusetelin arvo lapsen erityisen tai tehostetun tuen varmistamiseksi. Vastineeksi palveluntuottaja on velvoitettu palkkaamaan ryhmään lisäresurssia, yleensä avustajan.

Tuen toteutumista seurataan varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja valvontakoordinaattorin toimesta.

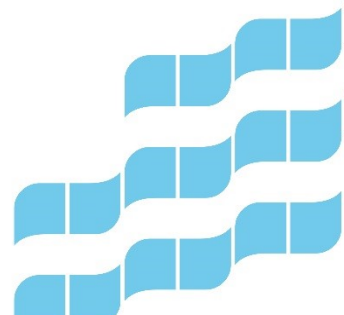
Tehostetun tuen lapsia varhaiskasvatuksessa on 410 lasta, joista 34 on joko palveluseteli- tai ostopalvelu päiväkodeissa. Tavallisissa päiväkotiryhmissä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on 376 tehostetun tuen lasta ilman paikkakerrointa, mutta pääsääntöisesti näissä ryhmissä on avustajaresurssia. Palvelusetelipäiväkodeissa on käytössä korotettu palvelusetelin arvo, ei paikkakertoimia. Osana yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa, varmistetaan lapsen saaman tuen riittävyys.

Eriyisen tuen lasten kohdalla kertoimet ovat kunnossa. Jos tehostetun tuen lasten kerroin muutetaan yhdestä kahdeksi, koskee tämä 376:ta lasta. Henkilöstömenojen osuus hoitopaikan laskennallisesta hinnasta on noin 6500 € yhtä lasta kohden. Vuodessa tämä kustannus on 2,450 milj. euroa. Jos halutaan huomioida myös tilavuokrat, niin silloin kustannus on 9000 € yhtä lasta kohden, jolloin vuosikustannukset ovat 3,390 milj. euroa.

Kaupungin omassa toiminnassa kotoutumisen tuen ajaksi on olemassa kerron 2.0 yleensä kolmen kuukauden ajan, pakolaistaustalla kuuden kuukauden ajan. Tukea maksetaan ensimmäisestä varhaiskasvatuksen piiriin tulevasta lapsesta ja sitä maksetaan myös ostopalvelu ja palveluseteli päiväkodeille.

Tuen resurssoinnin näkökulmasta Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskentelee 99 vakituista avustajaa. Heidät on palkattu joko ryhmäavustajiksi tai henkilökohtaisiksi avustajiksi. Avustajia ei lasketa varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitukseen, mutta he ovat tärkeä apu lapsen tuen järjestelyjen toteutumiseksi.

Varhaiskasvatuslain 35§ todetaan päiväkodin henkilöstön mitoituksesta tuen näkökulmasta seuraavaa: ”Jos päiväkodissa on yksi tai useampi vammaisen tai muuten tuen tarpeessa oleva lapsi, on tämä otettava huomioon lasten taikka 1 momentissa tarkoitettujen henkilöitten lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa. Avustajaa ei lueta 1 momentissa tarkoitettuun mitoitukseen.” Avustaja ja paikkakertoimen käyttäminen kompensoivat siis toisensa.

Toimintakaudella 2020–2021 on pystytty kasvattamaan avustajien määrää opetus- ja kulttuuriministeriön korona-avustuksella. Tällä hetkellä palkattuja ylimääräisiä avustajia on jo 24, mutta korona-avustuspäätöstä ei ole vielä saatu opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Korona-avustuksella on palkattu avustajia nimenomaan lasten tuen näkökulmasta.

Tampereen varhaiskasvatuksen käyttöaste prosenttitavoite on vuodesta 2018 ollut 95 %. Vuosina 2020 ja 2021 käyttöasteet ovat olleet erittäin maltilliset eli päiväkotikohtaiset käyttöasteet ovat toteutuneet 85–90 % tasolla. Tämän seurauksena myös henkilöstömitoitukseen liittyvä suhdeluku on toteutunut lakisääteisen 7.0. matalammalla tasolla. Eli yhtä työntekijää kohden olevia lapsia ei keskiarvallisesti ole ollut lain sallimaa maksimimäärää.

Kunnallisen päiväkotihoidon käyttöprosentit ja suhdeluvut

Tarkasteluväli tammikuu-kesäkuu 2021. Tiedot haettu Efficasta (Fakta) 30.8.2021

	tammikuu 2021		helmikuu 2021		maaliskuu 2021		huhtikuu 2021		toukokuu 2021		kesäkuu 2021	
	käyttöprosentti	suhdeluku	käyttöprosentti	suhdeluku	käyttöprosentti	suhdeluku	käyttöprosentti	suhdeluku	käyttöprosentti	suhdeluku	käyttöprosentti	suhdeluku
Läntinen alue	90,9 %	6,37	90,4 %	6,33	88,4 %	6,19	90,7 %	6,35	89,6 %	6,27	81,7 %	5,72
Keskinen alue	86,1 %	6,03	85,8 %	6,01	83,5 %	5,84	86,5 %	6,05	87,1 %	6,1	80,9 %	5,66
Eteläinen alue	86,0 %	6,02	84,5 %	5,92	80,5 %	5,63	84,6 %	5,92	85,1 %	5,96	75,2 %	5,27
Kaakkoinen alue	85,2 %	5,96	88,0 %	6,16	83,8 %	5,86	84,5 %	5,92	85,4 %	5,98	74,1 %	5,19
Koillinen alue	87,9 %	6,15	89,9 %	6,29	88,0 %	6,16	89,9 %	6,29	89,4 %	6,26	78,8 %	5,52
Yhteensä	87,2 %	6,11	87,8 %	6,14	84,8 %	5,94	87,2 %	6,11	87,3 %	6,11	78,1 %	5,46

Varhaiskasvatuksen erityisopettajat

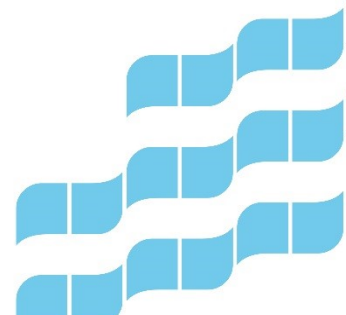
Varhaiskasvatuksen erityisopettajien vakansseja on Tampereen kaupungilla tällä hetkellä 52. Tämän resurssin osalta on kolmen työntekijän/opettajan vaje rekrytointi- ja työvoimapulahaasteen vuoksi. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat työskentelevät myös esiopetuksen lasten parissa. Varhaiskasvatuksessa lapsia on tällä hetkellä (tilasto 31.8.2021) 7749 ja esiopetuksen oppilaita on 2093 (tilasto 31.8.2021).

Yhtä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa kohden lapsia on noin 200. Aloitteessa toivotaan yhtä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa 100 lasta kohden. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan peruspalkka on 2765,60 €. Vuositasolla 50 uuden varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkakulut ovat 1,660 milj. euroa ja sivukulut vuonna 2022 ovat 21 %.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen tukeen ja inklusioon

Tukeen ja inklusioon liittyen varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamista on tuettu monipuolisilla koulutuksilla. Osaamis- ja koulutustarpeet on selvitetty henkilöstökyselyllä ja järjestetty tarpeiden mukaisia koulutuksia.

Kolmiportaisesta tuesta löytyy perustietopaketti (5 videota) Taskusta. Nepsy-koulutusta on tarjottu integroitujen varhaiskasvatusryhmien henkilöstölle. Varhaiskasvatuksen erityisopettajista 15 toimii Nepsy-valmentajina. Tukiviittomakoulutuksia saa tarpeen mukaan ryhmäkohtaisesti. Autismikirjon asioissa apua saa yhdeltä aiheeseen koulutetulta varhaiskasvatuksen erityisopettajalta ja käytettävissä on myös juuri valmistunut materiaalipaketti.

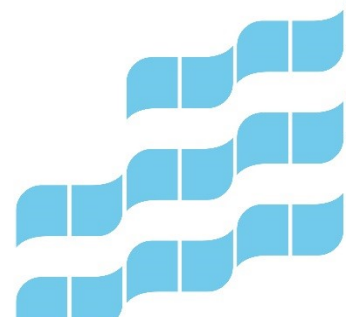

Parhailaan tarjotaan tunne- ja vuorovaikutuskoulutusta varhaiskasvatuksen erityisopettajien ja vasu-agenttien johdolla. Päiväkodeissa on myös käytössä aiheeseen liittyvä opetuspaketti. Lisää materiaalia on tulossa.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajat huolehtivat alueellaan henkilöstön kouluttamisesta ja he työskentelevät päiväkotiryhmissä ja mallintavat henkilöstölle, miten toimia tuen lasten kanssa. Tänä syksynä on palkattu suomi toisena kielenä opetusta koordinoiva henkilö, joka keskittyy maahanmuuttajalasten kielellisen tuen osaamisen kehittämiseen. Kaakon alueella työstetään avuksi KieliPeda -työkalua.

Koulutuksia tarjoaa merkittävästi myös Osake, aluehallintovirasto ja Opetushallitus.

Talousarvioesityksessä 2022 ei ole varauduttu kaksipaikkalaisuuden palauttamiseen eikä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrän lisäämiseen.

TRE:2301/12.00.01/2021

Valtuustoaloite 22.3.2021 Anne Liimola (sd)

Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle mahdollisuus toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta alentamalla käyttöasteprosenttitarvoitetta, ottamalla takaisin kahdenpaikkalaisuudet (eli lapsi vie kaksi paikkaa) ja lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän tehtävä on varmistaa, että varhaiskasvatustavoitteet toteutuvat ja henkilökunnalla on mahdollisuus suoriutua tehtävästään ja noudattaa sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteita että varhaiskasvatustakia.

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden yhteydessä Tampereella otettiin käyttöön 95%:n käyttöaste (lienee Suomen suurimpia tavoitteita). Tämä tavoite edellyttää lapsiryhmien täyttämistä yli 100%. Kaupungilla oli aiemmin käytössä ns. kahdenpaikkalaisuus tuen lapselle, joka oli päiväkodin normiryhmässä. Samaan aikaan kun luovuttiin kahdenpaikkalaisista, muutettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajien (veo) tehtäväkuva konsultoinnin suuntaan. Näillä opettajilla on n. 200 lasta ja yleensä useampi päiväkotia ja esiopetusryhmä, joissa he toimivat konsultoivina. Myös yksityisen varhaiskasvatuksen konsultaatio kuuluu kaupungin veoille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta tehdyssä selvityksessä, joka liittyy Oikeus oppia – ohjelmaan, selvitettiin, miten varhaiskasvatuksessa toteutuu lapsille tarjottava tuki ja inklusiivinen varhaiskasvatus. Tutkijaryhmä koosti kehittämistoimia varhaiskasvatukseen ja totesi, että kehityksen ja oppimisen tuki toteutuu varhaiskasvatuksessa hyvin vaihtelevasti, ja tämä asettaa lapset eriarvoiseen asemaan. Selvityksessä todetaan, että kehityksen ja oppimisen tuen resurssointia on kehitettävä sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla. Työryhmä esittää, että varhaiskasvatustakia kirjattaisiin yhtenäisen kehityksen ja oppimisen malli. Lähtökohtana on, että lapsella on oikeus varhaiseen, hyvin resursoituun tukeen.

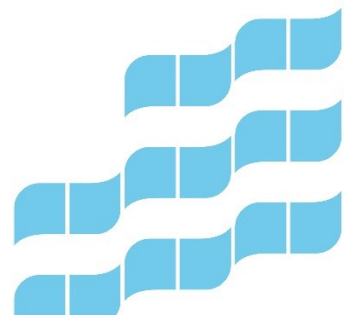
(Opetus ja kulttuuriministeriön julkaisu 2021:13 Kehityksen ja oppimisen tuki sekä inklusiivisuus)

Vain laadukas varhaiskasvatus on tehokasta ja taloudellista. Panostamalla varhaiskasvatukseen varmistamme hyvää lapsuutta. Kun halutaan laatua ja varhaista tukea ja henkilökunnalle mahdollisuus tehdä työtään hyvin, on ryhmäkoolla, käyttöasteella ja henkilökunnan osaamisella ja resurssoinnilla suuri merkitys.

Valtuustoaloitteessani edellytän, että kaupunki luopuu 95%:n käyttöastetavoitteesta, palauttaa ns. kahden paikan käytön, ja vahvistaa pikaisesti resursseja lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää varhaiskasvatukseen. Tavoitteena tulee olla, että varhaiskasvatuksessa on vähintään yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja sataa lasta kohden. Aloitteessani esitän myös, että henkilökunnan osaamista vahvistetaan tukeen ja inklusiioon liittyen.

22.3.2021

Anne Liimola (sdp)

Valtuustoaloite musiikkileikkikoulun ottamiseksi osaksi Tampereen varhaiskasvatusta – Ari Wigelius ja Inna Rokosa

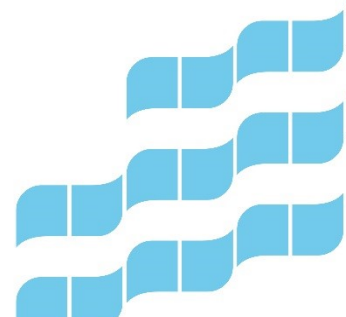
Kaupungin valtuutetut Ari Wigelius ja Inna Rokosa esittävät valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki ottaa musiikkileikkikoulun maksuttomaksi osaksi laadukasta varhaiskasvatusta. Aloitteessa ehdotetaan toteuttamistavaksi kiertävien musiikkileikkikoulun opettajien palkkaamista.

Tampereen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa varhaiskasvatustoiminnan sekä sisältöä että laatua. Se on velvoittava normi eli sen määrittelemää toimintaa tulee jokaisessa varhaiskasvatussyksikössä toteuttaa. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisella toiminnalla turvataan lapselle oikeus monipuoliseen varhaiskasvatukseen, jolla tuetaan laaja-alaisesti lapsen kehitystä, kasvua ja oppimista. Musiikkikasvatus on yksi varhaiskasvatussuunnitelman sisällöistä ja se toteutuu jo tällaisenaan varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatuksen työntekijöiden toimesta.

Tampereen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa (https://www.tampere.fi/tiedostot/t/D4Vtwmf8d/Tampereen_varhaiskasvatussuunnitelma_2019.pdf) sanotaan musiikkikasvatuksesta näin: ”Varhaiskasvatuksen musiikillisen ilmaisun tavoitteena on tuottaa lapsille musiikillisia kokemuksia sekä vahvistaa lasten kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin. Lapsia ohjataan elämykselliseen kuuntelemiseen ja ääniympäristön havainnointiin. Lasten valmiudet hahmottaa musiikkia sekä äänen kestoa, tasoa, sointiväriä ja voimaa kehittyvät leikinomaisen musiikillisen toiminnan kautta. Heidän kanssaan lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan musiikkia ja liikutaan musiikin mukaan. Lapset saavat kokemuksia perussykkeestä, sanarytmeistä ja kehoittamisesta. Lapsia rohkaistaan käyttämään mielikuvitustaan ja ilmaisemaan musiikin herättämiä ajatuksia ja tunteita esimerkiksi kertoen, kuvallisesti ilmaisten tai tanssien. Lapset saavat myös kokemuksia musiikin tekemisestä yhdessä sekä pienimuotoisten musiikkiesitysten harjoitteluprosesseista ja esiintymistilanteiden tuomasta onnistumisen ilosta.”

Tampereen kaupungilla on tehty varhaiskasvatuksen kulttuuriopas ”Taide kasvaa minussa” loppuvuodesta 2019 (https://www.tampere.fi/tiedostot/v/FvDrULN47/vakakuka_opas_web_.pdf), joka tarjoaa laaja-alaisen oppaan varhaiskasvatuksen työntekijöille kulttuurin saralle. Opas on julkinen ja luettavissa verkossa.

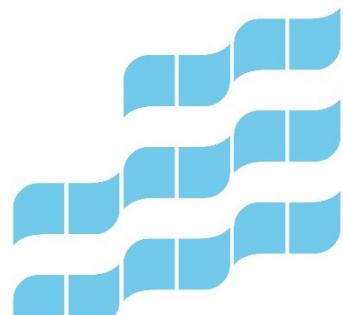
Arvioitaessa kaupunginvaltuutettujen Ari Wigeliuksen ja Inna Rokosa aloitetta tulee analysoida aloitteen taloudellisia vaikutuksia ja toteutusmahdollisuuksia. Analyysissa tehdään näkyväksi esimerkkien avulla, millaisia taloudellisia vaikutuksia musiikkileikkikoulun opettajien palkkaamisella olisi: Tampereen kaupungilla oli varhaiskasvatuksessa huhtikuussa 2021 8534 lasta. Tämä tarkoittaa noin 430 lapsiryhmää. Jos musiikkileikkikouluopettaja tulee pitämään muskaria kerran viikossa yhden tunnin, poissulkien heinäkuun ja vuoden viimeisemmät viikot, tarkoittaa tämä 19780 muskarikertaa vuodessa. Oletetaan, että muskariopettajat tekisivät 30 h/vko. Tällöin rekrytoimalla 15 musiikkileikkikoulun opettajaa saataisiin teoreettisesti katettua 1 muskaritunti viikossa lapsiryhmille (15x30=450). Todennäköisempää on, että muskariopettajia tarvittaisiin enemmän, sillä käytännössä lapsiryhmien toiminta-aikaan varhaiskasvatuksessa vaikuttavat monet asiat, kuten ruokailu, lepoajat, ulkoilu ja lasten vireystila. Musiikkileikkikoulua on mahdotonta toteuttaa arjessa ”non stop” menetelmällä 8–16 välillä.

Jos muskaritoiminta hankitaan tuntipalveluna, olisi se noin 19780 h vuodessa. Tuntiopettajan alin palkka on 25,67 €/t, eli alimmillaan kustannusarvio olisi 507 752,60 €, tai jos palkataan päätoimisia kiertäviä muskariopettajia 15 kpl 30 h/vko, tarkoittaa se 499 740 € palkkakustannuksia.

Vuoden 2022 talousarvioesityksessä ei ole varauduttu musiikkileikkikoulun ottamiseen osaksi Tampereen varhaiskasvatusta.

Valtuustoaloite musiikkileikkikoulun ottamiseksi osaksi Tampereen varhaiskasvatusta

Musiikkileikkikoulussa eli muskarissa muun muassa tutustutaan rytmisoittimiin, kehitetään rytmi- ja melodialauluja, siirretään suullista laulu- ja leikkiperinnettä, tuetaan kielellistä ja liikunnallista kehitystä, harjaannutetaan kuuntelua ja opitaan toimimaan ryhmässä.

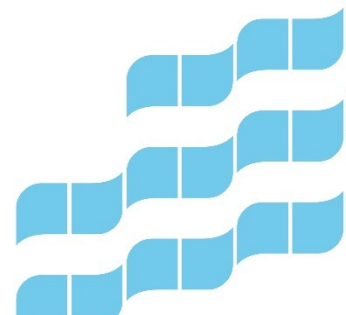
Muskarilla on myönteisiä vaikutuksia erityisesti kielenkehitykseen. Sen osoittaa Helsingin yliopistossa tehty tutkimus (2018), jossa selvitettiin viikoittaisen, varhaiskasvatuksen osana järjestettävän musiikkileikkikoulutoiminnan vaikutuksia 5-6 -vuotiaiden kielenkehitykseen kahden vuoden aikana. Tutkimuksessa havaittiin, että muskariin osallistuneiden lasten äänteiden prosessointitaidot ja sanavarasto karttuivat enemmän verrattuna esimerkiksi lapsiin, joille ei järjestetty varhaiskasvatuksessa erillistä harrastustoimintaa.

Muskarit ovat usein yksityistä toimintaa, eikä kaikilla lapsilla ole mahdollisuutta päästä muskariin. Varhaiskasvatuksessa järjestetyillä säännöllisillä ja ammattilaisten vetämillä musiikkitunneilla olisi myös tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta vahvistava vaikutus.

Esitämme: Tampereen kaupunki ottaa musiikkileikkikoulun maksuttomaksi osaksi laadukasta varhaiskasvatusta. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi palkkaamalla kiertäviä musiikkileikkikoulun opettajia.

Tampere 19.4.2021
Ari Wigelius (sd.)
Inna Rokosa (sd.)
Tampereen kaupunginvaltuutetut

Lähteet:
www2.helsinki.fi/fi/uutiset/koulutus-kasvatus-ja-oppiminen/lasten-muskaritoimintatukee-kielenkehitysta

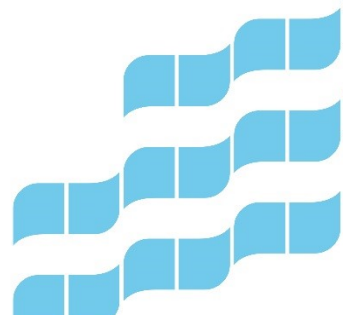
Valtuustoaloite Ikurin Virelän liikuntapaikan kehittämiseksi – Pekka Salmi

Pekka Salmi esittää valtuustoaloitteessaan Ikurin Virelän liikuntapaikan kehittämistä, jolloin kysymykseen todennäköisesti tulee Virelän liikuntarakennuksen peruskorjaus.

Rakennus on useita vuosikymmeniä vanha, joten peruskorjaus on perusteltua. Ikurin Virelää hallinnoi liikuntaseura Ikurin Vire ry. Rakennuksen omistaa Tampereen kaupunki (Kitia), joten ensisijaisesti rakennuksen kehittämisestä vastaa kaupunki. Koska peruskorjauksen taloudellinen kustannus on merkittävä, olisi järkevää lähteä tekemään alustava kartoitus, jolloin saadaan todellinen kokonaiskuva tarvittavista toimenpiteistä ja mahdollisista kustannuksista. Ulkoliikunnan olosuhteiden kehittämiseksi liikunnan ja nuorison palveluryhmä on mielellään mukana suunnittelu- ja toteuttamisvaiheessa.

Liikunnan ja nuorison palveluryhmä näkee myös yhtenä vaihtoehtona sen, että kaupunki myisi rakennuksen sitä hallinnoivalle Ikurin Vire ry:lle ja edesauttaisi peruskunnostamisessa esimerkiksi investointiavustuksella, jolloin kehittäminen tapahtuisi seuran toimesta. Virelää ympäröivien liikuntapalvelujen kehittämiseen liikunnan ja nuorison palveluryhmä on valmis yhteistyössä paikallisen seuran kanssa.

Vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu Ikurin Virelän liikuntapaikan kehittämiseen.

VALTUUSTOALOITE

Valtuustoaloite Ikurin Virelän liikuntapaikan kehittämiseksi

Ikurilaisten talkoovoimin rakentama juhla- ja kerhohuoneisto Virelä valmistui vuonna 1966. Tampereen kaupunki lahjoitti rakennusmateriaalit, ja osoitti rakennukselle tontin. Virelän rakentaminen talkoovoimin oli hieno osoitus alueen talkoohengestä ja alueen toimijoiden yhteistyöstä, joka on vireää myös nykypäivänä. Virelä on ollut siitä lähtien Ikurin harrastustoiminnan keskus, jossa on järjestetty kaikenlaisia tilaisuuksia aina tanhu- ja näytelmäkerhoista lumenveistotapahtumiin. Virelän liikuntasali on aktiivisessa liikuntakäytössä, ja siellä järjestetään mm. jumppa- ja tanssitunteja.

Virelän toimintaa pyörittää urheiluseura Ikurin Vire, vaikka Virelä on kaupungin virallinen liikuntapaikka. Vire järjestää toimintaa Virelässä ja vuokraa liikuntasalia muille tahoille. Vuokratuloilla Vire maksaa mm. kiinteistön sähkö- ja lämmityskulut. Kaupunki omistaa rakennuksen ja vastaa kiinteistön muista kuluista. Kaupungin ja Vireen välillä vallitseekin ainutlaatuinen kumppanuus, joka keventää kaupungin taloudellisia vastuita. Virelän toimintamalli vastaa hyvin kaupungin strategisia tavoitteita mm. yhdessä tekemisestä ja yhteistyöstä kansalaisyhteiskunnan kanssa.

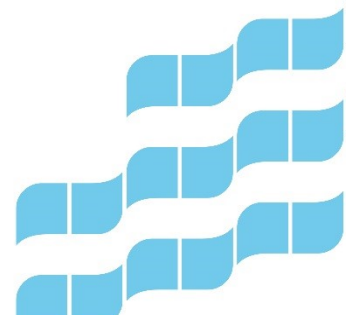
Virelän välittömässä läheisyydessä on useita ulkoliikuntaan soveltuvia aktiviteettejä. Varhaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn pallokenttä on ahkerassa jalkapallokäytössä. Talvella kenttä jäädytetään luistelijoiden iloksi talkoovoimin. Kenttää jäädytetään syksyllä heti kun säät sallivat. Virelän jää on usein yksi ensimmäisistä luistelukelpoisista kentistä. Kaupunki maksaa jäädyttämisestä ja aurauksesta pientä korvausta Virelle.

Pihapiirin ulkokuntoilulaitteet ovat ympärivuotisessa käytössä. Laitteiden kunnossapidosta vastaa Tampereen kaupunki. Lisäksi pihassa on lapsille leikkipuisto, jossa on mm. keinut, liukumäki ja kiipeilyteline. Eripituiset kuntoilupolut lähtevät aivan Virelän takaa ulkokuntoilulaitteiden vierestä. Reittien opasteiden mukaan on helppo edetä. Vire avustaa kaupunkia latuverkon ylläpidossa Virelään, josta on hyvät yhteydet mm. Lamminpään ulkoilumajalle ja Nokian Koukkujärvelle.

Virelän kiinteistö alkaa olla peruskunnostuksen tarpeessa. Kiinteistön rakenteille ja taloteknisille järjestelmille ei ole tehty saneerausta kiinteistön elinkaaren aikana. Ikkunat ja ovet ovat alkuperäiset. Samoin käyttövesiputket ja viemärit. Monet pinnat ovat kuluneet, vaikka liikuntasalia onkin ehostettu vuosien varrella. Virelä on perusteellisen remontin tarpeessa. Saneerauksen yhteydessä Virelään olisi hyvä rakentaa myös erillinen huoltorakennus ja katettu ulkotila, jota voidaan käyttää ulkoilmatapah-tumissa. Lisäksi parkkipaikka on usein huonossa kunnossa. Se olisi hyvää päällystää asfaltilla.

Alueen asukkailta ja urheiluseura Vireeltä on tullut toiveita alueen liikuntapalveluiden kehittämiseksi. Alueelle mahtuu nykyisten toimintojen lisäksi uusiakin toimintoja. Ikurin Vire on esittänyt, että alueelle rakennettaisiin miniareena, joka mahdollistaisi koripallon ja salibandyn pelaamisen. Alueen asukkailta on tullut toiveita frisbeegolf -radan, minigolfin ja petankkikentän rakentamisesta. Leikkipuistoa olisi hyvä päivittää kiipeilyseinällä. Lisäksi pallokentän pinnan alle voitaisiin asentaa jäähdytysputket, jolloin luistinkenttä saataisiin käyttöön paljon varhaisemmassa vaiheessa syksyä, ja kausi jatkuisi pitkälle kevääseen.

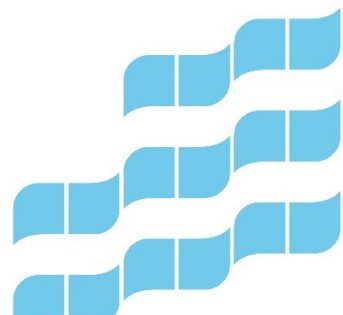
Pate Mustajärven Ikuri -kulttuuriraitti vihittiin käyttöön vuonna 2008. Virelä on yksi raitin kohteista. Yksi raitin haasteista on, ettei raittia ole merkitty mitenkään maastoon. Virelän saneerauksen yhteydessä kulttuuriraitin kohteista olisi hyvä tehdä infotaulut, jotka kertoisivat Ikurin ja Pate Mustajärven tarinan. Infotaulut lisäisivät raitin kiinnostusta ja käyttöä.

Esitänkin että, Tampereen kaupunki aloittaa Virelän liikuntatilan saneerauksen suunnittelun ja ryhtyy toimenpiteisiin Virelän alueen kehittämiseksi monipuoliseksi ulkoliikuntapaikaksi.

Tampereella 19.4.2021

Pekka Salmi
Kaupunginvaltuutettu

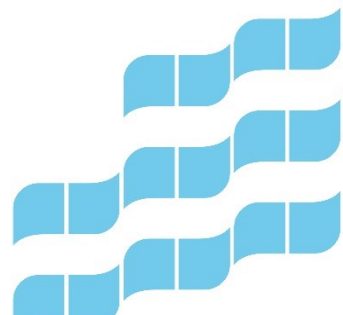
Valtuustoaloite kuntoportaiden rakentamiseksi Kaupin urheilupuistoon – Inna Rokosa ja Ari Wigelius

Inna Rokosa ja Ari Wigelius esittävät valtuustoaloitteessaan kuntoportaiden rakentamista Kaupin urheilupuistoon.

Liikunnan ja nuorison palveluryhmä vastaa Kaupin urheilupuistossa olevien valaistujen ulkoilureittien sekä hiihtolatu- ja hiihtolatu- ja ulkoilureiteille haittaa tai turvallisuusriskiä esimerkiksi niiden ylittämällä tai sijainti ei aiheuta lisäkuormitusta nykyisille pysäköintialueille, liikunnan ja nuorison palveluryhmä suhtautuu positiivisesti niiden toteuttamiseen.

Kuntoportaiden mahdollista rakentamista olisi järkevää miettiä esimerkiksi entisen Hervannan laskettelurinnealueen yhteyteen, jos Kaupin maastosta ei löydy sopiva kohdetta herkkien luontoarvojen vuoksi.

Vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu kuntoportaiden rakentamiseen.

Valtuustoaloite kuntoportaiden rakentamiseksi Kaupin urheilupuistoon

Liikunnan harrastamisella on runsaasti myönteisiä terveysvaikutuksia. Se parantaa koettua elämänlaatua ja unenlaatua, auttaa hallitsemaan stressiä, vähentää ahdistuneisuutta sekä vaikuttaa myönteisesti muun muassa muistiin ja ongelmanratkaisukykyyn. Liikunnan harrastaminen ennaltaehkäisee ja hoitaa monia sairauksia.

Valtion liikuntaneuvoston julkaisussa todetaan, että koronaepidemian kaltaiset kriisit saattavat toistua tulevaisuudessa ja rajoitustoimet saattavat pitkittyä tai muuttua kausittaisiksi. Koronaepidemian takia moni liikkuja on valinnut ulkoliikuntalajit sisälajien sijaan. Toisaalta monen elämässä kriisi-aika on aiheuttanut myös passiivisuutta.

Harjoittelu kuntoportaissa tapahtuu ulkoilmassa maksuttomasti ja matalalla kynnyksellä. Porrasharjoittelu on monipuolinen liikuntamuoto ja se sopii melkein kaikille liikkujille kuntoilijoista urheilijoihin.

Porrasharjoittelun hyödyt on huomattu ympäri Suomea erityisesti muutaman viime vuoden aikana. Kuntoportaita on rakennettu viime aikoina useisiin Pirkanmaan kuntiin: Akaaseen (2019), Kangasalle (2020), Mänttä-Vilppulaan (2019), Orivedelle (2020), Pälkäneelle (2019), Pirkkalaan (2019), Sastamalaan (2020) ja Virroille (2020). Lisäksi suurissa kaupungeissa kuntoportaita on rakennettu ahkerasti muun muassa Vantaalle (2019), Poriin (2019 & 2020) ja Kouvolaan (2019). Espooseen rakennettiin kolmannet portaat viime vuonna ja Oulussa ollaan parhaillaan rakentamassa kolmansia portaita. Helsingissä on tehty jopa erillinen kuntoporrasharjoittelun ohjelma, jonka myötä uusia kuntoportaita on suunniteltu rakennettavaksi yhdeksään eri paikkaan.

Tampereella on tällä hetkellä kolmet kuntoporraskäytössä olevat portaat: Pispalan portaat, Pyynikin näkötornin portaat sekä Pyynikin portaat. Ne eivät kuitenkaan ole varsinaisia kuntoportaita. Kuntoporrasharjoittelun suosion, saavutettavuuden ja turvallisuuden takia olisi perusteltua rakennuttaa kuntoportaat myös Kauppiin.

Elinvoimaisen kaupungin tehtävänä on tarjota asukkaalleen monipuolisia liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia sekä tukea asukkaidensa hyvinvointia. Siksi esitämme, että Tampereen kaupunki rakennuttaa Kaupin urheilupuistoon kuntoportaat ulkoilijoille.

Tampere 17.5.2021

Inna Rokosa (sd.)

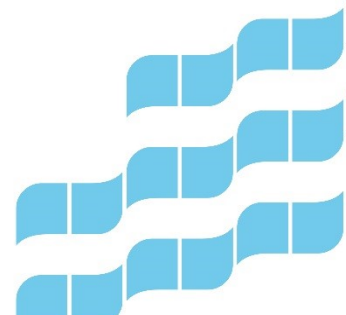
Ari Wigelius (sd.)

Tampereen kaupunginvaltuutetut

Lähteet:

thl.fi/fi/web/elintavat-ja-ravitsemus/liikunta/liikunnan-terveyshyodyt

liikuntaneuvosto.fi/wp-content/uploads/2020/10/Koronapandemian-vaikutukset-vaeston-liikuntaan-paivitetty-23.11.2020.pdf

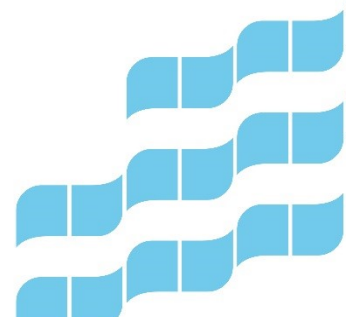

Valtuustoaloite talvikäyttöisen jalkapallohallin saamiseksi Tampereelle – Antti Ivanoff ja Anne-Mari Jussila ym.

Antti Ivanoffin ja Anne-Mari Jussilan ym. valtuustoaloitteessa esitetyn talvikäyttöisen jalkapallohallin saaminen Tampereelle on merkittävä olosuhdeinvestointi. Jos halli rakennetaan kaupungin toimesta, rakentamisprosessi kestää jopa usean vuoden, joten on järkevää miettiä myös muita vaihtoehtoja kaupungin oman rakentamisen sijaan.

Paikallisella jalkapalloseuralla Ilves ry:llä on ollut jo vuosia suunnitelmissa rakentaa oma talviharjoitteluhalli Tampereelle. Asiasta on käyty keskusteluja seuran edustajien kanssa ja suunnitelmat ovat jo pitkällä. Hallin rakentamisen vauhdittamiseksi liikunnan ja nuorison palveluryhmä on valmis esittämään vuoden 2022 investointeihin merkittävää investointiavustusta hallihankkeen käynnistämiseksi. Avustuksen turvin hanke voisi edetä jo tulevalla kaudella. Jos hallin rakentaminen toteutuisi, koko tamperelaisen jalkapalloperheen talviolosuhteet helpottuisivat merkittävästi.

Vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu talvikäyttöisen jalkapallohallin rakentamiseen.

Talvikäyttöinen jalkapallohalli Tampereelle

Jalkapallo on yksi Tampereen pääurheilulajeista. Jalkapallon harrastajamäärät ovat merkittävät. Esimerkkinä lajin merkityksestä, pelkästään Ilves ry:n juniorijalkapallotoiminnan tuottama vuosittainen kokonaishyöty oli 31.7Me (UEFA SROI). Lukujen taustalla ovat jalkapallotoiminnassa mukana olevat 4000 lasta ja nuorta sekä lähest tuhar eri-ikäistä vapaaehtoista. Lajin ympärivuotinen harrastamisen olosuhteet ovat kuitenkin kaupungissa heikot. Nykyisellään jalkapallojunioreiden vanhemmat pystyttävät ja purkavat talkootyönä ”Jalitsu”-jalkapallohallin Hervannan Ahvenisjärven kentälle vuosittain – tämä ei ole pitkällä aikajänteellä toimiva ratkaisu sillä ylipainehallin kanssa on lukuisia ongelmia ja riskejä. Jalkapallohallin puutteen vuoksi seurat joutuvat tälläkin hetkellä mm. kaventamaan ympärivuotista harrastustoimintaa. Tämä nykytilanne ei edistä lajin harrastamista eikä myöskään kilpaurheilua.

Tampereelle tulee saada pikaisella aikataululla talvikäyttöinen jalkapallohalli:

1. Kaupungin tulee käynnistää hanke jalkapallohallin saamiseksi kaupunkiin ja pohtia sen rakentamis- ja toimintakonsepti yhteistyössä seurojen kanssa kuntoon

Hankkeeseen tulee ottaa edustus jalkapalloseuroista sekä muista tarpeellisista sidosryhmistä. Kaupungin ja jalkapalloväen tulisi istua suunnittelupöytään hallin toimintakonseptin yhteensovittamiseksi. Tähän suunnitteluun tulisi kuulua sekä hallin rakentaminen että sen käyttöprosessi.

2. Tontti- ja sijaintikysymys - liikenteellisesti keskeinen sijainti joukkoliikenneväylien varrelta ja jo rakennettujen liikuntatilojen läheltä

Hallin sijainnin tavoitteena tulee olla, että jalkapalloilijat pääsivät myös omatoimisesti siirtymään harrastuksiin ilman nykymittaista saattoliikennettä. Lisäksi hallin sijainnille olisi eduksi, jos se sijaitsi muiden liikuntatilojen läheisyydessä. Näin seuratoiminta kykenisi hyödyntämään monipuolisesti kaikkia ympäröiviä olosuhteita toiminnassaan. Mikäli tonttia ei ole suoraan osoittaa, jalkapallohalli tulee ottaa osaksi asemakaavoitusohjelmaa, joko sijoittaen se osaksi aikataulutettuja kaavahankkeita tai käynnistämällä hanketta varten uusi asemakaavoitustyö.

3. Yhtälö myös taloudellisesti toimivaksi

Hankkeen yleishyödyllisen luonteen vuoksi on Tampereen kaupungin panos hankkeessa perusteltu. Vähintään hankkeelle tulisi järjestää tontti sekä takaus Tampereen kaupungin puolelta. Koska tarve hallille on suuri, saadaan rahoitusta kerättyä myös käyttäjämaksuina, sekä mahdollisesta muusta toiminnasta.

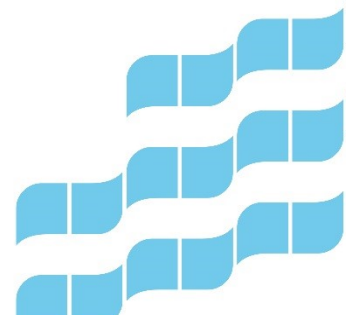
Tampereella 14.6.2021

Antti Ivanoff

Anne-Mari Jussila

Diplomi-insinööri

Liikuntatieteiden maisteri

Talvikäyttöinen jalkapallohalli Tampereelle

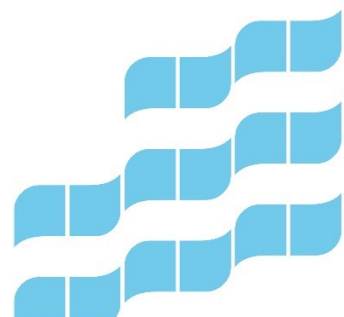
Aloitteen takana on 24 valtuutettua ja 2 varavaltuutettua, allekirjoitukset on korona-aikana kerätty sähköisesti.

Kaupunginvaltuutetut:

Antti Ivanoff
Anne-Mari Jussila
Sofia Vikman
Lasse Oksanen
Aila Dundar-Järvinen
Wilhartti Hanhilahti
Reeta Ahonen
Tiina Elovaara
Leena Kostiainen
Juhana Suoniemi
Veikko Vallin
Yrjö Schafeitel
Jouni Ovaska
Petri Rajala
Sari Tanus
Aleksi Jänntti
Matti Höyssä
Ari Wigelius
Miisa Karjalainen
Milka Hanhela
Jouni Markkanen
Anneli Taina
Kirsi Kaivonen
Mikko Aaltonen

Sekä varavaltuutetut:

Ilpo Rantanen
Katja Karintaus

Valtuustoaloite liikkumisen edistämiseksi ja lisäämiseksi alueellisesti monipuolisella ja uudella tavalla käytöstä poistetun Hervannan laskettelurinteen aluetta hyväksi käyttäen – Ulla Kampman ym.

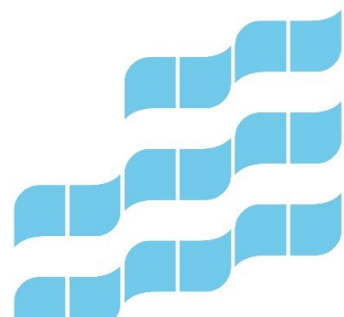
Valtuustoaloitteessa esitetään entisen Hervannan laskettelurinteen alueen kehittämistä monipuoliseksi liikunta- ja vapaa-ajan alueeksi. Alue on osa kantakaupungin keskuspuistoverkosta.

Keskuspuistoverkoston alueita ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisinä, hyvin saavutettavina sekä toiminnoiltaan ja luonnon ympäristöltään monipuolisina virkistys- ja viheralueina. Keskuspuistoverkoston alueita ja niiden toimintoja tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenettelyn yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, ja varmistaa virkistys- ja ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus.

Kantakaupungin yleiskaava- valtuustokausi 2017–2021:n (valtuuston hyväksymä 17.5.2021 §64) valmistelun yhteydessä on tunnistettu alueella kokonaissuunnittelun tarve eri virkistystoimintojen ja -palveluiden tarpeiden sekä alueen arvojen yhteensovittamiseksi. Rajamäki-Särkijärvi-Hervannan kanjoni-Solkimäki-virkistysaluekokonaisuus on yleiskaavassa osoitettu keskuspuistoverkoston kehittämistarvealueeksi ja suunnittelua alueilla tulee edistää ensisijaisesti kokonaissuunnittelun yhteydessä.

Liikunnan ja nuorison palveluryhmä pitää alueen vapaa-aikapalvelujen kehittämistä tärkeänä ja kannatettavana. Asia vaatii tarkan suunnitteluyhteistyön eri hallintokuntien välillä. Hanke on talousarvioon vaikuttava tekijä, joten se tulisi huomioida talousarviosuunnittelussa tulevien vuosien osalta.

Vuoden 2022 talousarviossa ei ole varauduttu liikkumisen edistämiseksi ja liikuntaolosuhteiden kehittämiseksi Hervannan laskettelurinteen alueella.

Valtuustoaloite liikkumisen edistämiseksi ja lisäämiseksi alueellisesti monipuolisella ja uudella tavalla käytöstä poistetun Hervannan laskettelurinteen aluetta hyväksi käyttäen

Asukkaiden liikkumisen edistäminen ja lisääminen on Tampereen kaupungin strategian yksi keskeinen tavoite. Liikuntaolosuhteita tulee kehittää sekä omaehtoiseen liikkumiseen että organisoituun liikkumiseen sopiviksi. Liikuntapaikkoja rakennettaessa tulee pyrkiä tilojen tai alueiden monikäyttöisyyteen ja joustavuuteen. Erityisesti nuorten suosimien lajien ja nousevien lajien olosuhteet tulee huomioida liikuntapaikkaverkkosuunnitelmassa. Näistä esimerkkinä skeittipaikat, frisbeegolf-radat ja ulkokuntosalit.

Teen valtuustoaloitteen Itä-Tampereella Pohjois-Hervannassa sijaitsevan entisen Hervannan laskettelurinteen alueen kehittämistä monipuoliseksi liikunta- ja vapaa-ajan alueeksi. Alue palvelisi laajasti alueelle asukkaita ja olisi luonteva osa jo nyt alueella olevia liikuntapaikkoja (hyppyrimäki, Hervanta-Hallila-Koivistonkylä ulkoilureitti). Alueella voisi olla esimerkiksi alla olevia toimintoja.

Rinteen tasaiseen yläosaan voisi rakentaa ulkokuntosalin (kuten Hervannan kampuksella) ja juhla- ja juhannuskentän, jossa esim. juhannuksena voisi kokoontua nostamaan juhannussalon ja kuuntelemaan keskikesän lauluja (pieni tanssilavakin sopisi sinne). Illan tummetessa voisi vielä ihailia yötöntä yötä. Uutenavuotena siellä voisi katsella kaupungin ilotulitusta ja kokea yhteisöllisyyttä, jota meidän tulisi opetella uudestaan pandemian jälkeen.

Rinnettä voisi hyödyntää tekemällä siihen kesäkäyttöön maastopyöräradan (alamäkiajoon), kuntoportaat ja kunnollisen polun rinnesauvakävelyä varten. Olemassa olevaa hissivaijerilinjaa voisi kehittää kiipeilyyn tai muuhun vastaavaan aktiviteettiin sopivaksi. Talvella mäen alaosa voisi käyttää lasten turvallisenä mäenlaskupaikkana.

Rinteen tasaiseen alaosaan, asutuksesta riittävällä etäisyydellä, voitaisiin tehdä skeittialue (alarinnettä voitaisiin hyödyntää tässäkin) ja talvella vastaavanlainen luistelukenttä kuin Sorsapuiston kenttä on (kesällä kenttä voisi olla koriksen höntsäilyalue sekä jääkiekkoharrastajien ym. talviliikuntalajien kesätreenialue).

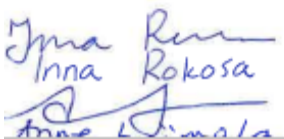

Rinteen avaraa ja metsäistä reunaosaa voisi luontevasti käyttää frisbeegolf-ratana.

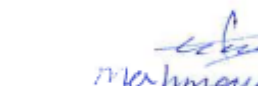

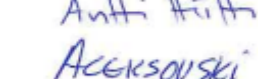

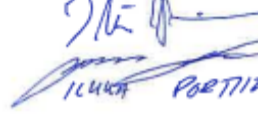

Alueen kehittyessä se voisi tuoda mahdollisuuksia erilaisille pienyrityksille tarjota palveluitaan harrastajille, esim. laitevuokrausta ja kahvilapalveluja.

Alueesta tulisi taatusti suosittu yhteinen alue, joka lisäisi terveyttä ja hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä. Se olisi sitä kuuluisaa ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa, jota kaupungin tulisi vahvistaa.

Tampereella 30.6.2021

Ulla Kampman
Tampereen kaupunginvaltuutettu (sd)

Sanna Marin

Inna Rokosa

Antti Hiltti

Aksu

Kirsu

Kari

Ilkka

Porttimäki

Sofia Järvinen

Antti

Jukka

Jukka

